

บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

โดย
นายจิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ADMINISTRATORS' ROLE AND INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF
SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE KANCHANABURI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Department of Educational Administration

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี
โดย	นายจิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

61252308 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหาร, การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน, ประกันคุณภาพการศึกษา

นาย จิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล: บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 28 แห่ง มีผู้ให้ข้อมูล 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของมินท์ซ์เบิร์ก กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจตามลำดับ
2. การดำเนินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามลำดับ
3. บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

61252308 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : Administrator's roles, Internal quality assurance, Educational Quality Assurance

MR. Jirapat LUANGWATTANAWILAI : THE ADMINISTRATORS' ROLE AND INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE KANCHANABURI Thesis advisor : Assistant Professor Nuchnara Rattanasiraprapha, Ph.D.

This purposes of this research were to determine 1) the administrator's roles of school under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi 2) the Internal quality assurance of school under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi 3) the relationship between administrator's roles and the Internal quality assurance of school under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi. The sample consisted of 28 schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi. The research instrument was a questionnaire regarding administrator's roles, based on the concept of Mintzberg and the Internal quality assurance of schools, based on the concept of Office of the Basic Education Commission. The data were analyzed using frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The finding of this research were as follow;

1. The administrator's roles of school under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi, overall and each perspective, was found at a highest level, sorting from the highest to the lowest arithmetic mean as follows : interpersonal roles, informational roles and decisional roles.

2. The Internal quality assurance of schools under under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi, overall and each perspective, was found at a highest level, sorting from the highest to the lowest arithmetic mean as follows : have a self-evaluation, define our educational standards Maintain high performance in accordance with academic norms, create a plan to control our educational development, manage our educational development and assess and examine the educational quality offered by the various institutions.

3. The relationship between the administrator's roles The Internal quality assurance of school under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi was in the high level at the .01 level of significance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมคนที่ 1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมคนที่ 2 รองศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ให้ความกรุณาในการแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่าน ดร.เกศสุดา เนรมิตธนไพศาล ดร.กนกพร พิริยวุฒิกรอุดม ดร.สุนันทา ปานณรงค์ ดร.ภรณ์ หลาวเพชร และดร.วิไล ปรึกษากร ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ ขอขอบคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอบคุณเพื่อนพี่น้องมหาวิทยาลัยศิลปากรทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มต้นศึกษา

คุณความดีและคุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอมอบบูชาแด่พระคุณของคุณพ่อ วิเชียร เหลืองวัฒนวิไล และคุณแม่อุมา เหลืองวัฒนวิไล ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้อบรมสั่งสอน ขอขอบคุณญาติพี่น้องและครอบครัวขอขอบคุณ ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 37 ทุกคนที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจสำคัญในการศึกษาวิจัยฉบับนี้ที่สำคัญขอบคุณตัวเองที่วิริยะ บากบั่นพากเพียรจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์และนำมาซึ่งความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

นาย จิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของงานวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ข้อคำถามของการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	15
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	17
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	18
บทบาทของผู้บริหาร.....	18
ความหมายของบทบาทของผู้บริหาร.....	18
ความสำคัญของบทบาทของผู้บริหาร.....	20
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร.....	22
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	30

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	30
ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	32
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	34
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
งานวิจัยในประเทศ	66
งานวิจัยต่างประเทศ.....	75
สรุป	81
บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย	82
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	82
ระเบียบวิธีวิจัย	83
แผนแบบของการวิจัย.....	83
ประชากร	83
กลุ่มตัวอย่าง.....	84
ผู้ให้ข้อมูล.....	84
ตัวแปรที่ศึกษา.....	84
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	89
สรุป	91
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	92

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี.....	95
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	102
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	116
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	118
สรุปผลการวิจัย.....	118
การอภิปรายผล	119
ข้อเสนอแนะ	127
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	127
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	128
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือ	130
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC).....	133
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัยและรายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการ ทดลองเครื่องมือ	146
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out).....	149
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมตัวอย่างข้อมูลและรายชื่อสถานศึกษา	153
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือในการวิจัย	157
รายการอ้างอิง	168
ประวัติผู้เขียน.....	175

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 รายชื่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี	64
ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	93
ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (X_{tot})	95
ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	96
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีด้านสารสนเทศ	98
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ	100
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (Y_{tot})	102
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	103
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	106
ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการดำเนินการตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.....	108
ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	110

ตารางที่ 12 คำขวัญนิมิตต์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการติดตามผลการ
ดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา..... 112

ตารางที่ 13 คำขวัญนิมิตต์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการจัดทำรายงานผล
การประเมินตนเอง 114

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน. 116

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปรูปของการวิจัย.....	14
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย.....	16
แผนภูมิที่ 3 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	38
แผนภูมิที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน.....	42
แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี).....	47
แผนภูมิที่ 6 ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา.....	49
แผนภูมิที่ 7 วงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	51
แผนภูมิที่ 8 กระบวนการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	54
แผนภูมิที่ 9 กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.....	59
แผนภูมิที่ 10 แสดงขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา.....	60

บทที่ 1

บทนำ

องค์กรที่มีคุณภาพ และพัฒนาองค์กรไปได้อย่างยั่งยืนนั้นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการองค์กร คือ ผู้บริหาร หรือผู้นำระดับสูงขององค์กร โดยผู้บริหารและผู้นำระดับสูงขององค์กร จะต้องมีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์ คาดการณ์อนาคตข้างหน้าได้ เพื่อวางแผนการดำเนินงานภายในองค์กร ทั้งในด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารทรัพย์สิน และการบริหารจัดการดำเนินกิจการงานต่างๆภายในองค์กรนั้น โดยสิ่งที่จะเป็นเครื่องยืนยันคุณภาพและสร้างความเชื่อมั่นในองค์กรแก่ภายนอกนั้น ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการประกันคุณภาพ เพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งผู้อำนวยการสถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติจะมีวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานศึกษา สามารถวางแผนและกำหนดเป้าหมายความการดำเนินงานอย่างมีระบบแบบแผน ส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษาให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยจัดให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แล้วนำไปจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยการวัดและวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ซึ่งการประเมินผลนี้จะสามารถระบุด้านที่ต้องปรับปรุง รวมถึงด้านที่สถานศึกษามีความเป็นเลิศ และสถานศึกษาควรจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษา จากนั้นควรเผยแพร่รายงานนี้ต่อสาธารณะเพื่อให้ นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ สามารถประเมินประสิทธิผลของการจัดการศึกษา¹ ดังนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษาถือว่าเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานของ

---

¹ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดีง, 2563), 3.

สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทของผู้บริหารในด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับตำแหน่ง ทั้งในด้านการบริหารงาน และด้านการบริหารคน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดแก่สถานศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่มีแหล่งข้อมูลข่าวสารที่สามารถรับและส่งต่ออย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประชาชน ชุมชน และสังคมรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ประชาชนมีความรู้ความสามารถมากขึ้น และระบบการศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างมากเนื่องจากข้อจำกัดด้านโครงสร้างขององค์กรที่ยังคงดำเนินการไปภายใต้ขอบเขตของกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และแบบแผนเดิม ทำให้การจัดการศึกษาขาดความยืดหยุ่นไม่คล่องตัว และขาดความก้าวหน้าในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านบุคลากร เช่น การขาดแคลนครูเฉพาะวิชา และปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิตของครู จึงมีความสำคัญที่จะต้องมีการปรับปรุงระบบบริหารในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถานศึกษา ตลอดจนการกำหนดแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษา และการบริหารงานบุคคล เพราะจะส่งผลสำคัญต่อคุณภาพการจัดการศึกษา และความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคณะครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้และความสามารถ สถานศึกษาจะมีความพร้อมมากขึ้นในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา และเมื่อสถานศึกษามีความพร้อมส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา อันจะนำไปสู่การบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และควรมีส่วนร่วมของกลุ่มต่าง ๆ เช่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน บริษัทเอกชน องค์กรศาสนา และสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่ามีการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายและเป็นไปตามกฎหมาย กฎ และข้อบังคับที่กำหนดไว้ การให้สิ่งจูงใจทางการเงินและผลประโยชน์อื่นๆ เช่น การเพิ่มอัตราเงินเดือน การส่งเสริมการทำวิทยฐานะ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนในวิชาชีพ โดยวัตถุประสงค์สูงสุด คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่สามารถทำงานร่วมกันเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวมอันจะนำไปสู่การบริหารงานที่เป็นอิสระ คล่องตัว ตรวจสอบได้ และโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล รัฐบาลควรได้รับอำนาจในการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และให้แน่ใจว่ามีการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาในทุกๆระดับ สิ่งสำคัญคือต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกัน ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และประสิทธิภาพการดำเนินงานของ

สถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะตอบสนองต่อความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และควรมีการตรวจสอบ และส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาและพัฒนากำลังคนของประเทศ สังคมควรได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการจัดและสนับสนุนแหล่งการศึกษาตามหลักผลประโยชน์ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการอบรมความรู้ความสามารถให้สมกับบทบาทหน้าที่อันจะเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ² ดังนั้นผู้บริหารจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดไว้ในมาตรา 35 โดยสรุปได้ว่าให้สถานศึกษาและหน่วยงานของรัฐได้รับมอบอำนาจและหน้าที่ให้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการมีหน้าที่บังคับบัญชาข้าราชการและปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ นโยบายและระเบียบที่ส่วนราชการกำหนด มีหน้าที่ประสานงานกระจายทรัพยากรและควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ อาคารสถานที่ และทรัพย์สินอื่น ๆ ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ และบทบาทของการเป็นตัวแทนของสถานศึกษาหรือหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ การบริหารกิจการทั่วไป เช่น การทำสัญญาทางกฎหมายโดยใช้เงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ผู้ดำรงตำแหน่งนี้มีอำนาจอนุมัติหนังสือรับรองสถานศึกษาและหนังสือรับรองอื่น ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และให้สถานศึกษารายงานผลการดำเนินงานประจำปีโดยการจัดทำเป็นเอกสารสารสนเทศแล้วนำเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่นำข้อมูลสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่ของตนเองสรุปการดำเนินงานเป็นภาพรวม และนำจุดที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงไปเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในปีการศึกษาถัดไป และต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานชั้นสูง³ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญที่สุดภายในสถานศึกษาที่จะสามารถบันดาลให้การดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะมีหน้าที่กำกับ ดูแลและกำหนดกรอบแนว

² สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579** (กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด 2560), 131-132.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546**, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.obec.go.th/wp-content/uploads/2019/06/พรบ-ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ-2546.pdf>

ทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เมื่อการศึกษาเปลี่ยนไป ครูยุคใหม่ต้องการการส่งเสริม และสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และก้าวทันเทคโนโลยี และผู้บริหารยุคใหม่จะมีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาด้วยวิธีการที่ทันสมัย ซึ่งรวมถึงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสำหรับการศึกษาและความมุ่งมั่นในการก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก แนวทางนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเน้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ⁴ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อให้อุ่นใจว่าคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามกระบวนการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยพันธกิจของสถานศึกษา อันเป็นการช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด⁵ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หรือที่เรียกว่าพระราชบัญญัติ พ.ศ.2542 ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยกำหนดให้การประกันคุณภาพเป็นหมวดหนึ่งในพระราชบัญญัติภายใต้หมวด 6 ซึ่งเน้นที่มาตรฐานและการประกันคุณภาพ มาตรา 47 ของพระราชบัญญัติสรุปว่า สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในอย่างมีระบบ เพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพในทุกระดับ และพร้อมรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติสรุปความว่า ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาดำเนินการงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยถือว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพโดยสรุปผลเป็นรายงานประจำปีที่รวบรวมสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพร้อมทั้งรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

⁴ พระมหาสมบุญ สุทธิโม, “บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา,” **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์** 1, 1 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2557): 89.

⁵ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**, (กรุงเทพฯ: ท่างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง, 2563), 3.

และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก⁶ ต่อมาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มีการปรับปรุงให้มีข้อกำหนดให้สถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สถานศึกษาว่าผู้เรียนทุกคนต้องได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นตามมาตรฐานของสถานศึกษา โดยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการศึกษา และต้องได้รับการส่งเสริม การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ตลอดจนการกำกับดูแลโดยตรงจากหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา⁷

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การพัฒนาคุณภาพโดยรวมของประเทศชาติ สิ่งสำคัญคือ ต้องจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การสร้างทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าและทักษะสูง การบรรลุผลดังกล่าวจำเป็นต้องมุ่งเน้นที่การเพิ่มคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความเป็นผู้นำของผู้บริหารเป็นสำคัญ บุคคลเหล่านี้ต้องมีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในสายงานของตนอย่างกว้างขวาง อีกทั้งยังต้องสามารถบริหารจัดการบุคลากรและดูแลการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งจะต้องจัดให้มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญที่สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารจะต้องวางแผนการดำเนินงาน และนำบุคลากรดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ พร้อมทั้งมีการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อผลการดำเนินงานมาพัฒนาและปรับปรุงผลการดำเนินงาน ดังนั้นกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีเป้าหมายเพื่อประกันว่าผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมีทักษะที่จำเป็น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด เพราะฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการกำกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และบริหารจัดการให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.

⁷ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561, (กรุงเทพฯ: ท่างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง, 2563), 3.

ปัญหาของงานวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการดำเนินงานจากรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีในปีงบประมาณ 2562 พบว่า โรงเรียนประชาวมงคล กล่าวในรายงานการประเมินตนเอง ถึงจุดที่ควรพัฒนาว่า 1) นำสารสนเทศที่แสดงภาพรวมของการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรและสิ่งแวดล้อม สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไข มาใช้เพื่อประกอบการแก้ปัญหา และการตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา และผู้บริหารจะนำสารสนเทศที่ประมวลงานประจำปีมาใช้จัดแผนงบประมาณ และกำหนดแผนการดำเนินงานของฝ่ายงานต่างๆ สำหรับคณะครูจะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการควบคุมการปฏิบัติงาน 2) โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูบุคลากรให้มี ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพและจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ⁸ และจากรายงานการประเมินตนเอง ของโรงเรียนเทพมงคลรังษี กำหนดจุดที่ควรพัฒนาไว้ คือ ผู้ปกครองมีโอกาสเสนอแนะแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ปกครองและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้ทุกคนร่วมกันรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง⁹ ในทำนองเดียวกันโรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์ กล่าวในรายงานการประเมินตนเอง ถึงจุดที่ควรพัฒนาว่า พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านต่างๆ การจัดเก็บข้อมูล การกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมอย่างหลากหลาย ครอบคลุมด้าน และมีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้นพัฒนาระบบการประเมินโครงการส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดเก็บข้อมูล รายงานผลโครงการอย่างเป็นระบบกระตุ้น ให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาโรงเรียนร่วมกันขาดงบประมาณที่เพียงพอในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้มีความหลากหลาย

⁸ โรงเรียนประชาวมงคล, รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (ม.ป.ท., 2563), 2.

⁹ โรงเรียนเทพมงคลรังษี, รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (ม.ป.ท., 2563), 21-22.

และเหมาะสมกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น¹⁰ และโรงเรียนอุดมสิทธิศึกษา กล่าวในรายงานการประเมินตนเอง ถึงจุดที่ควรพัฒนาว่า นำข้อมูลมากำหนดค่าเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำ ปฏิบัติราชการประจำปีที่ครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และ การ จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จัดสรรทรัพยากร งบประมาณ และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เป็นผู้รับผิดชอบตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการกำกับ นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการรวบรวมจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป¹¹ โดยที่โรงเรียนไตรโยคมนตรี กาญจนวิทยา กล่าวในรายงานการประเมินตนเอง ถึงจุดที่ควรพัฒนาว่า 1) ควรส่งเสริมเรื่องการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร และจัดการศึกษาดูงาน 2) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และนำข้อมูลมาพัฒนาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้สามารถเป็นแบบอย่างและเผยแพร่สู่ผู้ศึกษาดูงาน¹² พร้อมทั้งโรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม กล่าวในรายงานการประเมินตนเอง ถึงจุดที่ควรพัฒนาว่า ควรส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มช่องทางการสื่อสารกับชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มากขึ้น มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาและการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้ร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มกำลัง ความสามารถมีการติดตามและประเมินผลของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่อง¹³ ซึ่งโรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม กล่าวในรายงานการประเมินตนเอง ถึงจุดที่ควรพัฒนาว่า กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ของโรงเรียน ด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม ยังไม่เป็นรูปธรรม และขาดความต่อเนื่อง การ

¹⁰ โรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์, รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (ม.ป.ท., 2563), บทสรุปผู้บริหาร.

¹¹ โรงเรียนอุดมสิทธิศึกษา, รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (ม.ป.ท., 2563), 4.

¹² โรงเรียนไตรโยคมนตรีกาญจนวิทยา, รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (ม.ป.ท., 2563), 4.

¹³ โรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม, รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (ม.ป.ท., 2563), 13.

ใช้ข้อมูลป้อนกลับในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรจัดให้มีอาคารและห้องปฏิบัติการที่เพียงพอ และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ มีการนิเทศติดตาม ที่ชัดเจน ควรมีการจัดการอบรมให้ครูทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน ควรผลักดันให้ครูเข้ารับการพัฒนาตามมาตรฐานตำแหน่งและมีการปรับวิทยฐานะ ให้มากขึ้น สร้างความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ โดยจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ขาดการสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน ควรให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู บุคลากร และ ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และ สังคม ในการเพิ่มเติม ปรับปรุงในครั้งต่อไป สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น¹⁴ และรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนพังทรา ราษฎร์รังสรรค์ กำหนดจุดที่ควรพัฒนาว่า ผู้บริหารไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแนว ทางการบริหารจัดการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่มีความพยายามในการจูงใจให้ นักเรียนในพื้นที่บริการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองควรได้รับโอกาสแสดงความคิดเห็นในการ จัดการศึกษาเพื่อแนะนำแนวทางในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ควรมีการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและปรับปรุงคุณภาพ การจัดการศึกษา¹⁵

จากการศึกษาผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภาคอุบลราชธานี พบว่าสิ่งที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงภายในสถานศึกษาสามารถสรุปเป็น ประเด็นได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทความเป็นผู้นำองค์กร มีวิสัยทัศน์ สามารถ วางแผนการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้ ชุมชนให้ความร่วมมือในการดูแล ช่วยเหลือ และสนับสนุนสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควร ช่วยเหลือ สนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา 4) ผู้บริหาร สถานศึกษาควรมีการจัดการระบบสารสนเทศของสถานศึกษาให้มีระบบและสามารถนำสารสนเทศมา ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษา 5) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถตัดสินใจในการกำหนดแผน กลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ 6) สถานศึกษาควรจัดให้มีกระบวนการ

¹⁴ โรงเรียนด่านมะขามเตี้ยวิทยาคม, รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (ม.ป.ท., 2563), 43.

¹⁵ โรงเรียนพังทราราษฎร์รังสรรค์, รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562, (ม.ป.ท., 2563), 29.

นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 7) สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและมีส่วนร่วมในการดำเนินการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และเป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 8) สถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สภาพชุมชน และวิเคราะห์สภาพปัญหาพร้อมทั้งหาแนวทางในการแก้ไขอย่างมีแบบแผน 9) สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ

จากประเด็นจุดที่ควรพัฒนาและปรับปรุงจากที่กล่าวมานี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร และสิ่งที่สถานศึกษาควรปฏิบัติในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษา เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหาร และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และเพื่อนำแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เป็นสารสนเทศให้กับผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อตอบปัญหาของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อทราบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดข้อคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับใด

3. บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับใด

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาหาคำตอบ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

3. บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

ในการศึกษาผู้วิจัยได้นำแนวคิดเชิงระบบตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยที่ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งในระบบสังคมที่มีลักษณะเปิดเนื่องจากมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ระบบการบริหารโรงเรียน (System of School Administration) จะมีลักษณะเป็นการจัดการเชิงระบบ โดยพื้นฐานขององค์การทางการศึกษามี 5 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ งบประมาณ ทรัพยากรทางกายภาพ และข้อมูลต่าง ๆ 2) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation process) ได้แก่ การดำเนินการภายในองค์กรและระบบของการจัดการดำเนินงาน 3) ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความพึงพอใจของชุมชน ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ และผลของการจัดการศึกษา 4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือ ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับปัจจัยนำออกหรือกระบวนการขององค์การ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกปัจจัยนำเข้าในการบริหารงานในรอบต่อไป และ 5) สภาพแวดล้อม (Environment) ได้แก่ สภาพแวดล้อมขององค์การรวมถึงพลังของสังคม การเมือง การปกครองและเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร¹⁶

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอาศัยกรอบแนวคิดทางด้านกระบวนการทางการศึกษาระบบบริหารจัดการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการนำปัจจัยหรือทรัพยากรป้อนเข้ากระบวนการผลิตให้

¹⁶ Frederick C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration : Concepts and Practices**, 6th ed. (Belmont, CA: Wadsworth, 2012), 20-22.

ได้ผลผลิตตามต้องการนั้น ตัวป้อนที่สำคัญคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนให้การดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษาประสบความสำเร็จซึ่งมีนักทฤษฎีได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทไว้หลายท่าน อาทิเช่น ยูคล์ (Yukl) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจากพฤติกรรมกรรมการบริหารซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้ 1) บทบาทการสร้างความสัมพันธ์ (Building relationship) 2) บทบาทในการให้และเสาะหาข้อมูล (Giving – seeking information) 3) บทบาทในการตัดสินใจ (Making decision) 4) บทบาทในการใช้อิทธิพล (influencing people)¹⁷ ฮิทท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskisson) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติและบทบาทของความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลไว้ 5 ประการ ดังนี้ 1) บทบาทการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (Determining strategic direction) 2) บทบาทการบริหารทรัพยากรในองค์กร (Effectively managing the firm’s resource-portfolio) 3) บทบาทการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล (Sustaining an effective organizational culture) 4) บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม (Emphasizing ethical practices) 5) บทบาทการจัดตั้งควบคุมองค์กรให้สมดุล (Establishing balanced organizational-controls)¹⁸ เดส และมิลเลอร์ (Dess and Miller) เสนอว่าบทบาทสำหรับความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ มี 3 ประการ ดังนี้ 1) บทบาทในการกำหนดทิศทางขององค์กร 2) บทบาทในการออกแบบองค์กร 3) บทบาทในการปลูกฝังวัฒนธรรมขององค์กร¹⁹ เซงเก (Senge) กล่าวถึงบทบาทผู้นำ ดังนี้ 1) บทบาทในการเป็นนักออกแบบ (Designer) 2) บทบาทในการเป็นผู้ให้บริการหรือผู้คอยช่วยเหลือ (Steward) 3) บทบาทในการเป็นครูผู้สอน (Teacher)²⁰ แฟร์เรนและเคย์ (Farren & Kaye) กล่าวไว้ว่าการแสดงบทบาท 5 ประการ ดังนี้ 1) ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) 2) ผู้ประเมิน (Appraiser) 3) ผู้คาดการณ์

¹⁷ Gary Yukl, **Leadership in Organizations**, 5th ed. (New York: CourierStoughton, 2006), 370-372.

¹⁸ Michael A. Hitt, R. Duane Ireland and Robert E. Hoskisson, **Management of Strategy : Concepts and Cases** (China : Thomson South-Western, 2007), 372-383.

¹⁹ Gregory G. Dess and Alex Miller, **Strategic Management** (Singapore: McGraw -Hill,1993), 320-321.

²⁰ Peter M. Senge, **The Fifth Discipline : The Art and Practice of the Learning Organization** (New York : Double day, 1990). 58.

(Forecaster) 4) ผู้ให้คำปรึกษา (Adviser) 5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Enabler)²¹ และมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทออกมาซึ่งจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal roles) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational roles) 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional roles)²²

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ได้มีได้มีหน่วยงานทางการศึกษาได้กำหนดขั้นตอน การประกันคุณภาพการศึกษาภายใต้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ไว้ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดไว้ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและประกาศค่า เป้าหมาย 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานตาม แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง²³ กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางไว้ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง 8) รับการ ประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) ตามเวลาที่กำหนด 9) นำข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเอง

²¹ Caela Farren and Beverly L. Kaye, “New Skills for New Leadership Roles,” in *the Leader of Foundation*, 3rd ed. (New York: The Drucker Foundation, 1996), 175-187.

²² Henry Mintzberg, *Mintzberg on management inside our strange world of organizations* (New York: Collier Macmillan, 1989), 15–21.

²³ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, *แนว ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษาตามกฎกระทรวงการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ. ลาดพร้าว, 2562), 3

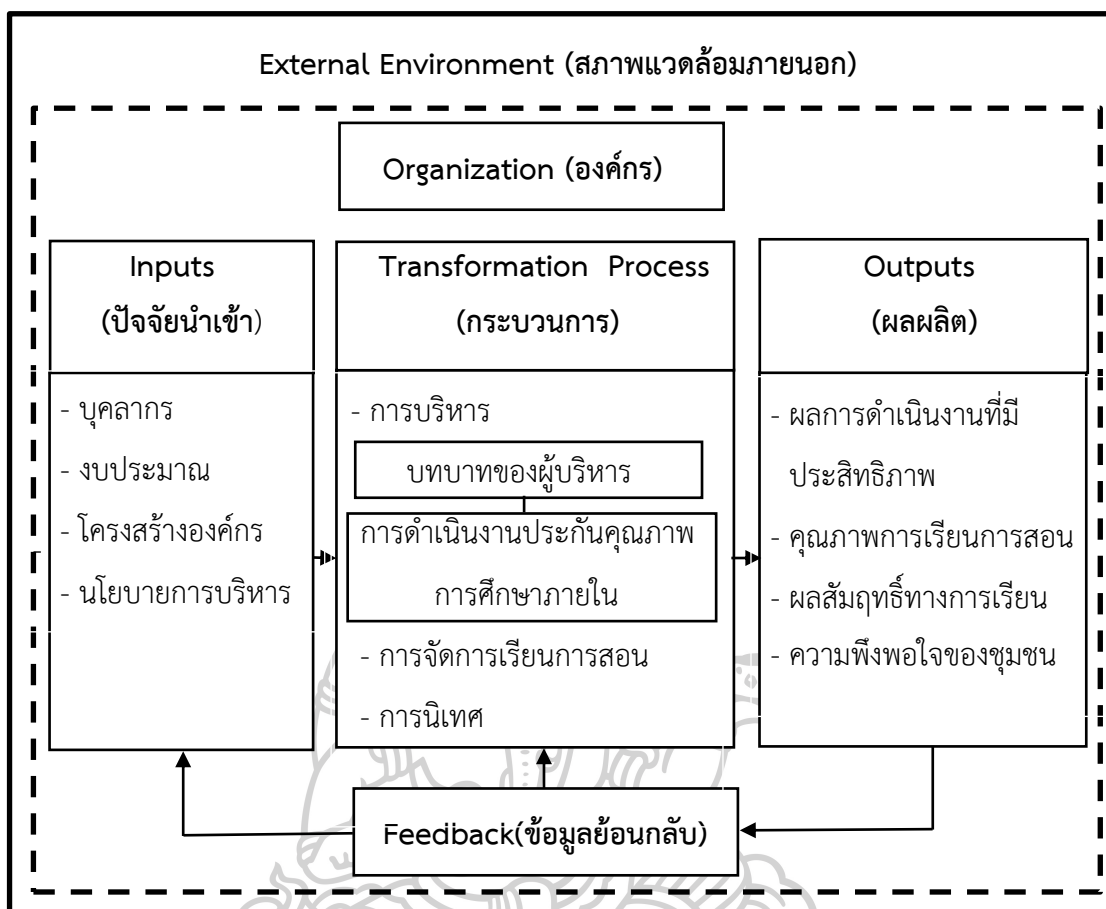
(SAR) ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา และข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มากำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา²⁴ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแนวทางไว้ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง²⁵

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) และเรื่องการค้าเนื้องานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังปรากฏใน แผนภูมิที่ 1

²⁴ กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น, คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, เข้าถึงเมื่อ 21 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.kruachieve.com/wp-content/uploads/2020/01/คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา-ปรับปรุงปีการศึกษา2562.pdf>

²⁵ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดีง, 2563), 17.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

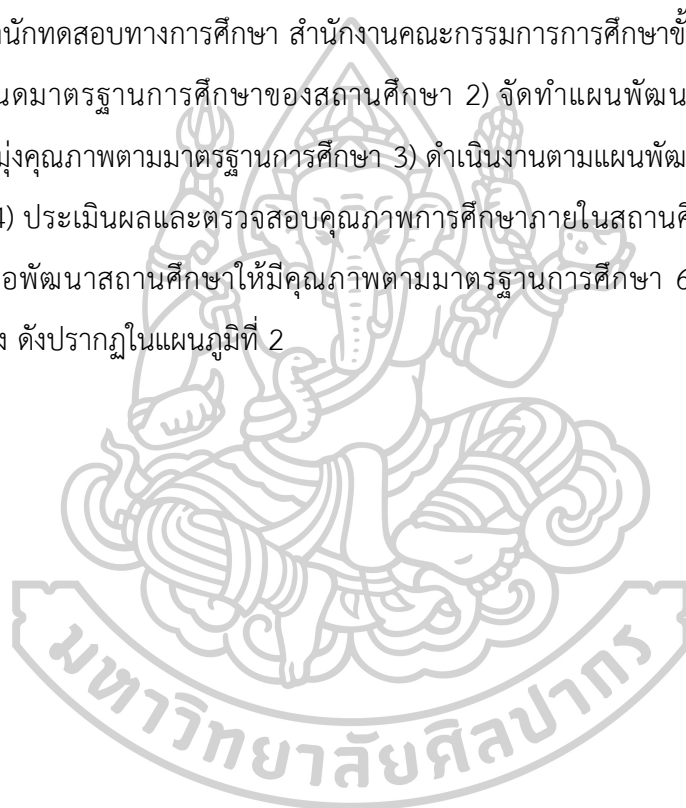
ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan V. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**, 6th ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2012).20-22.

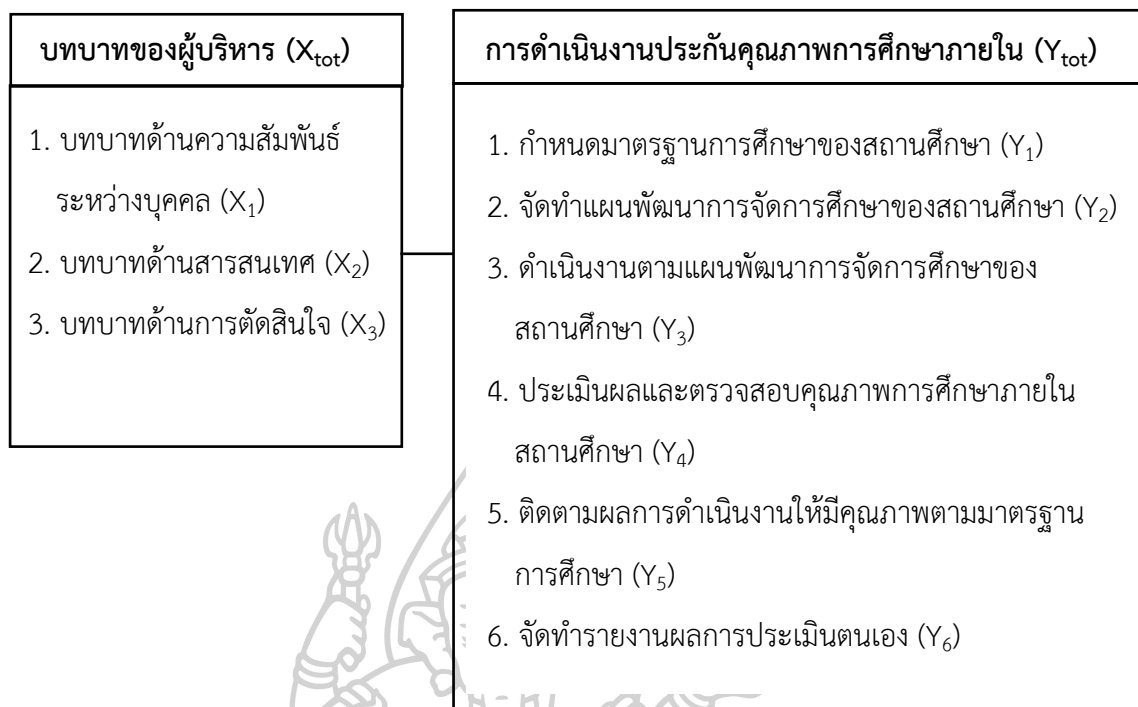
: Henry Mintzberg, **Mintzberg on management inside our strange world of organizations** (New York: Collier Macmillan, 1989), 15–21.

: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2563), 17.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยโดยมุ่งที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ซึ่งในส่วนของบทบาทของผู้บริหาร ของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทออกมาซึ่งจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal roles) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational roles) 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional roles) และเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแนวทางดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

: Henry Mintzberg, *Mintzberg on management inside our strange world of organizations* (New York: Collier Macmillan, 1989), 15–21.

: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561* (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.ริตนะเทรตติ้ง, 2563), 17-22.

นियามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

บทบาทของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารที่ถูกคาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคมสำหรับบุคคลที่อยู่ในสถานภาพต่างๆ ควรปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรืออำนาจหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายและกำหนดไว้ให้เหมาะสม ประกอบด้วย บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง กระบวนการควบคุมคุณภาพ การศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินผลการศึกษา อันจะส่งผลให้สถานศึกษาเกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี หมายถึง โรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 29 สถานศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร หลักการและตำราที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

บทบาทของผู้บริหาร

การบริหารจัดการองค์กรเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารหรือผู้นำองค์กร ซึ่งผู้บริหารที่จะแสดงบทบาทและหน้าที่ในด้านการบริหารจัดการและการนำองค์กรได้ดีนั้น ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถทั้งในด้านศาสตร์และศิลป์ มีวิสัยทัศน์ มีอริยาคติที่ดีและสร้างความสามัคคีภายในองค์กรสามารถนำองค์กรให้พัฒนาไปสู่ความสำเร็จได้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา ความหมาย ความสำคัญและหลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร ไว้ดังนี้

ความหมายของบทบาทของผู้บริหาร

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของบทบาทของผู้บริหารนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้โดย กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของคำว่า บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังของแต่ละบุคคลในระบบเฉพาะของสังคมหนึ่ง²⁶ และ มิเชล (Micheal) ได้กล่าวว่า บทบาท หมายถึง รูปแบบพฤติกรรมที่คนคาดหวังว่าผู้ครองตำแหน่งในกลุ่มหรือในองค์กรจะต้องแสดงหรือปฏิบัติ²⁷ ซึ่งสอดคล้องกับบลูมและเซลซนิกค์ (Broom and Selznick) ได้ให้ความหมายของบทบาทดังนี้ 1) บทบาทที่กำหนดไว้หรือบทบาทตามอุดมคติ(The Socially Prescribed or Ideal Role) เป็นบทบาทที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งทางสังคมไว้ 2) บทบาทที่ควรกระทำ (The Perceived Role) เป็นบทบาทที่ แต่ละบุคคลเชื่อว่า ควรกระทำในหน้าที่ตำแหน่งนั้นๆ ซึ่งอาจไม่ตรงตามบทบาทที่กำหนดไว้ไม่ตรงตามอุดมคติทุกประการ และอาจแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลก็ได้ 3) บทบาทที่กระทำจริง (The Performed Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลได้กระทำไปจริงตาม

---

²⁶ Carter V. Good, **Dictionary of Education**, 2nd ed. (New York: McGraw Hill book, 1973), 352.

²⁷ Hogg A. Michael, **Social Psychology** (Texas: Argus Communications A Division of DLM, 1998), 150.

ความเชื่อ ความคาดหวัง ตลอดจนความกดดันและโอกาสที่ จะกระทำในแต่ละสังคม ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง²⁸ กิปสัน อีวานเซอร์วิช และโดเนลลี (Gibson, Ivancovich and Donnelly) กล่าวไว้ว่าบทบาทคือแบบแผนของพฤติกรรมที่คาดหวังอย่างมีเหตุผลตามตำแหน่งที่กำหนดขึ้นในหน่วยงาน²⁹ ส่วนเลวินสัน (Levingson) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ คือ 1) บทบาท หมายถึงปทัสถาน ความคาดหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบและอื่น ๆ ที่มีลักษณะในการทำงานเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้บทบาทตามความหมายนี้ คำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุดแต่มุ่งไปถึงการบ่งชี้หน้าที่อันควรกระทำ 2) บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คิดกระทำเมื่อดำรงตำแหน่ง นั้น ๆ 3) บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ แนวทางที่บุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น ๆ³⁰ และกอร์ตัน (Bill Gorton) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บทบาทในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำทางด้านการสอน ผู้รักษาระเบียบวินัย ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร ผู้ประเมินผล และผู้แก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร³¹ โดยนักวิชาการของไทยก็ได้ให้ความหมายของคำว่าบทบาท ไว้ดังนี้ อาคม วัดไร่สง ได้กล่าวว่า บทบาท หมายถึง การกระทำที่ผู้ครองตำแหน่งควรประพฤติปฏิบัติ ก็จะแสดงบทบาทไปตามที่ ตำแหน่งดังกล่าวต้องกระทำ โดยทั่วไปบทบาทจะต้องมาพร้อมกับหน้าที่และตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบ³² ซึ่งสอดคล้องกับปราชาญา กล่าวฉัญญ ได้ให้ความหมายของ บทบาท หมายถึง คุณลักษณะที่ผู้สวมบทบาทแสดงหรือปฏิบัติอยู่ หรือในอีกความหมายหนึ่งก็คือ สิ่งที่บุคคลต้องกระทำหรือปฏิบัติให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรือหน้าที่การงานที่ตนได้รับมอบหมายและเป็นการแสดงพฤติกรรมตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เหมาะสมกับความ

²⁸ L. Broom and P. Selznick, **Sociology** (New York : Harper&Row, 1977), 34-35.

²⁹ L. J. Gibson J.M. Ivancevich and H. J. Donnelly, **Organization: Behavior Structure Processes**. (Borton: Irwin McGraw-Hill, 1988), 292.

³⁰ Daniel J. Levingson, **The Seasons of a Man' s Life**. (Toronto: The Random House, 1986), 6.

³¹ Bill Gorton, **School Administration and Supervision** (Dubuque: Wm. C. Brown, 1983), 118.

³² อาคม วัดไร่สง, **หน้าที่ผู้นำในการบริหารสถานศึกษา** (สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ ,2547), 71.

คาดหวังของผู้ที่มอบหมายอำนาจนั้นได้³³ และคำว่า บทบาท (Role) ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของ บทบาท ไว้หมายถึง “การทำหน้าที่ที่กำหนดไว้”³⁴ และสอดคล้องกับ จอมพงศ์ มงคลวนิช ได้นิยามความหมายของบทบาทไว้ว่า เมื่อบุคคลเกิดมาในสังคม ไม่ว่าจะเป็นในสังคมขนาดเล็ก ต่างมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้³⁵

จากที่วิจัยได้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารที่ถูกระบุโดยกลุ่มคนหรือสังคมสำหรับบุคคลที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ควรปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรืออำนาจหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายและกำหนดไว้ให้เหมาะสม ประกอบด้วย บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ

ความสำคัญของบทบาทของผู้บริหาร

ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญที่สุดภายในสถานศึกษาที่จะสามารถบันดาลให้การดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา ประสบผลสำเร็จจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารจะมีหน้าที่กำกับ ดูแลและกำหนดกรอบแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เมื่อการศึกษาเปลี่ยนไป ครูยุคใหม่ต้องการการส่งเสริม และสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และก้าวหน้าเทคโนโลยี และผู้บริหารยุคใหม่จะมีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาด้วยวิธีการที่ทันสมัย ซึ่งรวมถึงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสำหรับการศึกษาและความมุ่งมั่นในการก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก แนวทางนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและเน้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการใช้กลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ³⁶ และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในประเทศไทยทำให้สภาพแวดล้อมทาง

³³ ปราชญา กล้าผจญ และอัชพรศรี ปลอดภัย, **การจัดและพัฒนารองคํการทางการศึกษา** (ม.ป.ท.: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), 141.

³⁴ ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน** (กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิชชิ่ง, 2542), 602.

³⁵ จอมพงศ์ มงคลวนิช, **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), 183.

³⁶ พระมหาสมบุญสุธมโม, “บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา,” **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์** 1, 1 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2557): 89.

เศรษฐกิจและสังคมมีการแข่งขันสูง สิ่งนี้ส่งผลให้ลักษณะของคนรุ่นใหม่เปลี่ยนไป เนื่องจากการเข้าถึงแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น รัฐบาลดำเนินนโยบายประเทศไทย 4.0 เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูงด้วยนวัตกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพทรัพยากรบุคคลของประเทศ ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยในระดับภูมิภาคและระดับสากล ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงความเป็นผู้นำในสถานศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 พวกเขาต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและเป็นนวัตกรรม มีวิสัยทัศน์ และเป็นประชาธิปไตยในรูปแบบการจัดการขององค์กร ควรทำงานร่วมกับบุคลากรในองค์กร แบ่งปันแนวคิด และบูรณาการนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา³⁷ และในการจัดการศึกษายุคใหม่ สถานศึกษาจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมทั้งวิชาที่จำเป็นต่อผู้เรียนและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้แก่ การเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการก้าวทันเทคโนโลยี และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมที่มีอิทธิพลมาจากผลของความเจริญก้าวหน้าในด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ ๆ ศึกษาความเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดของนักเรียน และครู ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องแบกรับความรับผิดชอบที่สำคัญในการประกันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพโดยตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลง พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำ ปรับปรุงองค์กรให้ทันสมัย และส่งเสริมทีมงานของผู้เรียนที่ขับเคลื่อนด้วยกลยุทธ์การจัดการใหม่ ได้โดยการจัดหางบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอ เน้นวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นผลลัพธ์ ปรับเปลี่ยน วิธีการสอน พัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการบูรณาการเทคโนโลยีและทักษะทางสังคม และ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของ ชมรมผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า และองค์กรส่วนท้องถิ่น ความพยายามเหล่านี้จะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ³⁸

³⁷ สุภัทญา รอดระกำ, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0, การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018”: 579.

³⁸ ศศิรดา แพงไทย, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21,” วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 6, 1 (มกราคม – มิถุนายน 2559): 11.

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ ดังนี้ ยูคล์ (Yukl) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารจากพฤติกรรมการบริหารซึ่งแบ่งออก เป็น 4 กลุ่มใหญ่และบทบาทที่สำคัญ 11 บทบาท ย่อย ดังนี้

- 1) บทบาทการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Building relationship) ได้แก่
  - 1.1) การสร้างเครือข่ายการทำงานของทีมงาน (Networking)
  - 1.2) การช่วยเหลือ สนับสนุนทีมงาน (Supporting)
  - 1.3) การจัดการความขัดแย้งและสร้างทีมงาน (Managing conflict and team building)
- 2) บทบาทในการค้นหาและเผยแพร่ข้อมูล (Giving – seeking information) ได้แก่
  - 2.1) การติดตามตรวจสอบ (Monitoring)
  - 2.2) การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล (Informing)
  - 2.3) การชี้แจงเพื่อความชัดเจน (Clarifying)
- 3) บทบาทในการตัดสินใจ (Making decision) ได้แก่
  - 3.1) การวางแผนและการจัดการองค์กร (Planning and organizing)
  - 3.2) การให้คำปรึกษาและการมอบหมายงาน (Consulting and delegating)
  - 3.3) การแก้ปัญหา (Problem solving)
- 4) บทบาทในการแสดงอิทธิพล (influencing people) ได้แก่
  - 4.1) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน (Motivating)
  - 4.2) การสร้างความยอมรับนับถือและให้รางวัล (Recognizing and rewarding)³⁹

ฮิทท์ ไอร์แลนด์ และฮอสคิสสัน (Hitt, Ireland and Hoskission) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติและบทบาทของความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลไว้ 5 ประการ ดังนี้

- 1) บทบาทการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ (Determining strategic direction) คือ มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายขององค์กรและสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ตลอดจนจูงใจกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามได้อย่างสม่ำเสมอ สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา และ

---

³⁹ Gary Yukl, **Leadership in Organizations**, 5th ed. (New York: CourierStoughton , 2006), 370-372.

สภาพแวดล้อมที่มาจากปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งหาแนวทางในการปฏิบัติที่มีความเหมาะสมที่สุด

2) บทบาทการบริหารทรัพยากรในองค์กร (Effectively managing the firm's resource-portfolio) มีความสามารถใช้กลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรในองค์กร ทั้งด้านงบประมาณและด้านทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ทรัพยากรเหล่านั้นเกิดประโยชน์สูงสุด มีความคุ้มค่าคุ้มทุน เพื่อเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผู้รับบริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ

3) บทบาทการสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล (Sustaining an effective organizational culture) มีความสามารถในการกำหนด เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรและค่านิยมให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมภายนอก สามารถเลือกวัฒนธรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการทำงานของสมาชิก

4) บทบาทการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม (Emphasizing ethical practices) เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่น่าไว้วางใจ มีการตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

5) บทบาทการจัดตั้งควบคุมองค์กรให้สมดุล (Establishing balanced organizational controls) มีการจัดการบริหารงานดูแลในกระบวนการทำงานให้ได้มาตรฐาน คุณภาพการบริการ ผู้รับบริการพึงพอใจในบริการที่ได้รับและผู้ให้บริการมีความสุขและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน⁴⁰

เดส และมิลเลอร์ (Dess and Miller) เสนอว่าบทบาทสำหรับความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ มี 3 ประการ ดังนี้

1) บทบาทในการกำหนดทิศทางขององค์กร เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ง่ายแก่การเข้าใจ และกลยุทธ์ต่างๆ ที่มีความหมายต่อบริหารธุรกิจ เทคโนโลยีหรือวัฒนธรรมองค์กรในแง่ที่ว่าสิ่งที่กล่าวมานี้จะมีรูปแบบอย่างไรต่อไปในอนาคต เป็นการมีวิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์นั่นเอง

2) บทบาทในการออกแบบองค์กรเป็นกิจกรรมที่เน้นการประเมินองค์กรที่จำเป็นต่อการก่อให้เกิดผลลัพธ์ และสามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จ

3) บทบาทในการปลูกฝังวัฒนธรรมภายในองค์กรซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศและคุณธรรมขององค์กร บุคลากรทั่วทั้งองค์กรต้องได้รับการสนับสนุนให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน รวมทั้งเข้าใจ

⁴⁰ Michael A. Hitt, R. Duane Ireland and Robert E. Hoskisson, **Management of Strategy : Concepts and Cases** (China : Thomson South-Western, 2007), 372-383.

ถึงกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อที่จะสามารถทำงานร่วมกันได้ด้วยความสามารถสูงสุดและพฤติกรรมที่มีคุณธรรมอย่างเต็มที่⁴¹

เซงเก (Senge) กล่าวถึง บทบาทของผู้นำแบบใหม่ในฐานะผู้สร้างวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ว่า คนที่จะก้าวไปสู่ความเป็นเลิศได้นั้นจะต้องมี 1) วิสัยทัศน์ส่วนตัว คือ มีจุดมุ่งหมาย มีความหวังที่จะไปเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต 2) มีแรงมุ่งมั่นใฝ่ดี คือ เมื่อมีวิสัยทัศน์แล้วก็ต้องมีแรงมุ่งมั่นที่จะลงมือทำกิจทั้งปวงให้บรรลุต่อผลสำเร็จ 3) มีความมุ่งมั่นหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ 4) มีความคิดวิเคราะห์สิ่งใดๆ ด้วยเหตุด้วยผล โดยได้บทบาทผู้นำ ดังนี้

1) บทบาทในการเป็นนักออกแบบ (Designer) หมายถึง เป็นผู้พัฒนาวิสัยทัศน์ค่านิยม และจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยผู้นำต้องทำกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้คนในสถานการณ์ตัวผู้นำจะต้องเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์สามารถมองเห็นโอกาสที่เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาใด ๆ โดยการออกแบบวิธีการ ขั้นตอน และรูปแบบของกระบวนการภายในองค์กร ตลอดจนรูปแบบการผลิต

2) บทบาทในการเป็นผู้ให้บริการหรือผู้คอยช่วยเหลือ (Steward) หมายถึง การเป็นผู้นำที่ต้องรับฟังวิสัยทัศน์ของผู้บุคคลอื่น และปรับแต่งวิสัยทัศน์ของตนซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบในฐานะเจ้าหน้าที่ให้บริการที่จะต้องทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ขององค์กร โดยผู้นำจะต้องเป็นที่พึ่งพิงแก่ผู้ตาม เป็นผู้คอยช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่ทีมงานจะรู้สึกมั่นใจในการมีที่เลี้ยง และมีผู้ให้ความช่วยเหลือ

3) บทบาทในการเป็นเป็นครูผู้สอน (Teacher) หมายถึง การเป็นผู้นำที่ต้องส่งเสริมความรู้พัฒนาความเข้าใจอย่างเป็นระบบ และทำให้ทุกคนสามารถเข้าใจความเป็นจริงในปัจจุบันทั้งหมดได้ โดยกระตุ้นให้ผู้อื่นได้คิดได้เข้าใจมากกว่ามุ่งให้ทำตาม⁴²

แฟรเรนและเคย์ (Farren & Kaye) กล่าวไว้ว่า ผู้นำสามารถช่วยให้บุคลากรพัฒนางานอาชีพได้ด้วยการแสดงบทบาท 5 ประการ ดังนี้

1) ผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator)

1.1) ช่วยให้บุคลากรรู้คุณค่าในงานอาชีพ ความสนใจ และทักษะที่เป็นจุดขายของตน

⁴¹ Gregory G. Dess and Alex Miller, **Strategic Management** (Singapore: McGraw-Hill, 1993), 320-321.

⁴² Peter M. Senge, **The Fifth Discipline : The Art and Practice of the Learning Organization** (New York : Double day, 1990). 58.

- 1.2) ช่วยให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนอนาคตด้านการทำงานในระยะยาว
- 1.3) สร้างบรรยากาศการทำงานที่เปิดกว้าง และรับฟังความคิดเห็น เพื่อโอกาสให้บุคลากรแต่ละคน แสดงความสนใจเกี่ยวกับอนาคตด้านการทำงานของตนได้
- 1.4) ช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจ และสามารถแสดงความต้องการของตนเกี่ยวกับอนาคตด้านการทำงานได้

2) ผู้ประเมิน (Appraiser)

- 2.1) แจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการทำงานและผลการปฏิบัติตนของสมาชิกในองค์กรอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา
- 2.2) แจ้งให้บุคลากรทราบความคาดหวัง และมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน
- 2.3) รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรว่าสิ่งใดมีความสำคัญต่อการทำงานในปัจจุบัน และความมุ่งหวังในการปรับปรุงการทำงานต่อไป
- 2.4) ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการทำงาน ผลการปฏิบัติตน และเป้าหมายอาชีพ
- 2.5) เสนอแนะกิจกรรมที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถปรับปรุงการทำงานและการปฏิบัติตนได้

3) ผู้คาดการณ์ (Forecaster)

- 3.1) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์การอาชีพ
- 3.2) ช่วยให้บุคลากรสามารถใช้ข้อมูล และเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้
- 3.3) ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่เกิดขึ้น และการพัฒนาใหม่ๆ ที่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของบุคลากร

4) ผู้ให้คำปรึกษา (Adviser)

- 4.1) ช่วยให้บุคลากรแสดงเป้าหมายเกี่ยวกับอนาคตด้านการทำงานที่ตนต้องการได้
- 4.2) ช่วยเหลือบุคลากรในการคัดเลือกเป้าหมายเกี่ยวกับอนาคตด้านการทำงานที่สามารถปฏิบัติได้จริง
- 4.3) เชื่อมโยงเป้าหมายในด้านการงานที่มีประสิทธิภาพให้เข้ากับความต้องการทางธุรกิจและตามเป้าหมายขององค์การ

4.4) แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุน รวมทั้งอุปสรรค ที่มีผลต่อความสำเร็จ
ในหน้าที่การงาน

5) ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Enabler)

5.1) ช่วยให้ผู้บุคลากรแต่ละคนสามารถพัฒนาแผนงานโดยละเอียดที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน

5.2) ช่วยให้ผู้บุคลากรประสบความสำเร็จด้วยการประสานงานกับบุคคลในสาขาอาชีพอื่น ๆ ในองค์กรหรือในอุตสาหกรรม

5.3) อภิปรายถึงความสามารถ และเป้าหมายในหน้าที่การงานของผู้บุคลากรกับบุคคลที่สามารถหยิบยื่นโอกาสดี ๆ ให้กับผู้บุคลากรเหล่านั้นได้

5.4) สนับสนุนให้ผู้บุคลากรรู้จักใช้แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในการสร้างแผนงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้⁴³

มินซ์เบิร์ก (Mintzberg) พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะแสดงบทบาทออกมา 10 บทบาทย่อย ซึ่งจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1) กลุ่มบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal roles) เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากอำนาจ และสถานะตำแหน่งแบบเป็นทางการ เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารเป็น “ศูนย์รวมประสาท”(Nerve-Center) ขององค์กร ประกอบด้วย

1.1) บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร (Symbolic or Figurehead) เป็นบทบาทที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะตัวของผู้บริหาร เป็นสัญลักษณ์ของหัวหน้าในการใช้หลักเกณฑ์เพื่อกำหนดสังคมขององค์กร แรงจูงใจ กฎหมาย และพิธีการในหน้าที่ต่าง ๆ ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ประเพณี หรือพิธีการขององค์กร เช่น บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการมอบวุฒิบัตรแก่ผู้จบการศึกษา เป็นต้น รวมถึงการเลือกสรรพวกพ้องเพื่อการดำรงอยู่ของสถานศึกษาหรืออำนาจหน้าที่ของตน

1.2) บทบาทเป็นผู้นำองค์กร (Leader) เป็นบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา มุ่งการอำนวยความสะดวก การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร และการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงาน

⁴³Caela Farren and Beverly L. Kaye, “New Skills for New Leadership Roles,” in *the Leader of Foundation*, 3rd ed. (New York: The Drucker Foundation, 1996), 175-187.

เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดสภาพต่าง ๆ เช่น กำหนดงานให้ทำการกระตุ้น ซักถามในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความพร้อมและมีความรับผิดชอบ เพื่อการจ้างงาน ฝึกงาน และการส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารต้องพยายามที่จะนำความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาและองค์กรไปกำหนดเป็นข้อตกลงเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการดำเนินงานผู้นำมีบทบาทในการเผยแพร่กิจกรรมที่มีคุณค่าทั้งของผู้บริหารเองและของผู้ใต้บังคับบัญชาอำนาจของผู้บริหารจะปรากฏชัดเจนที่สุดในบทบาทของผู้นำ

1.3) บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ (Liaison) ด้วยสถานภาพทำให้ผู้บริหารสามารถ แสดงบทบาทการติดต่อกับผู้บริหารระดับเดียวกัน บุคคล หรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กร เพื่อให้ได้ ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ผู้บริหารต้องพัฒนาเครือข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของตนด้าน ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน ผู้บริหารต้องใช้เวลาส่วนมากกับการดำเนินงานตามบทบาทนี้ เริ่มตั้งแต่การกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และการดำเนินกิจกรรม ที่หลากหลาย เพื่อการดำรงอยู่ของหน่วยงานนั้น ๆ

2) กลุ่มบทบาทด้านสารสนเทศ (Informational roles) เป็นบทบาทที่ทำให้ผู้บริหารเป็น ศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารทั้งในฐานะผู้รับและผู้ส่งในองค์กรของเขา การเข้าใจผู้ใต้บังคับบัญชาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง จะช่วยให้ผู้บริหารพัฒนาข้อมูลพื้นที่จำเป็นของระบบข้อมูลข่าวสาร ทั้งภายในและภายนอกองค์กรอันจะส่งผลให้ผู้บริหารเป็นผู้ชำนาญการขององค์กรที่มีคลังข้อมูลที่ ดีที่สุด ประกอบด้วย

2.1) บทบาทเป็นผู้กำกับติดตามผล (Monitor) บริหารต้องแสวงหาและรับรู้ข้อมูล ข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อจะได้พัฒนาองค์กรและสภาพแวดล้อมขององค์กร รับข้อมูลข่าวสารเข้ามาสู่องค์กรในรูปแบบการวิเคราะห์การดำเนินงานภายในองค์กร เหตุการณ์ ภายนอก ความคิดเห็น และแนวโน้มต่างๆ ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบความเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์สภาพปัญหาและโอกาส เพื่อความเข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อการตัดสินใจอันจะก่อให้เกิด ความเชื่อมั่นในองค์กรที่มีคุณค่าพร้อมทั้งรายงานให้บุคคลภายนอกและผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับรู้

2.2) บทบาทเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (Dissemination) ผู้บริหารต้องนำข้อมูล ข่าวสารจากภายนอกเข้าสู่องค์กร และนำข้อมูลข่าวสารภายในจากผู้ใต้บังคับบัญชาคนใดคนหนึ่งสู่คน อื่น ๆ ข้อมูลเหล่านี้อาจเป็นข้อเท็จจริงซึ่งผู้บริหารได้รับข้อมูลแบบนี้ได้ง่ายเนื่องจากมีอำนาจหน้าที่ อย่างเป็นทางการ ส่วนที่ดีของข้อมูลจะถูกส่งต่ออย่างรวดเร็วไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่เหมาะสมหรือ

ข้อมูลที่เป็นลักษณะของค่านิยมอื่นๆ ซึ่งผู้บริหารจะถ่ายทอดค่านิยมสู่องค์กรเพื่อชี้นำผู้ใต้บังคับบัญชาในการตัดสินใจ

2.3) บทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ (Spokesperson) ผู้บริหารต้องถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่บุคคลภายนอกที่หลากหลาย ผู้บริหารต้องแสดงความสามารถในทางสัมพันธ์กับชุมชน ประชาสัมพันธ์องค์กรของตนเอง ดูแลรักษาผู้มีอิทธิพลชั้นนำด้านต่างๆ รายงานข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงาน แผนงานและนโยบายขององค์กร และส่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) กลุ่มบทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional roles) เป็นบทบาทที่สำคัญทำให้ผู้บริหารเป็น “นักตัดสินใจ” (Decision Maker) อันสืบเนื่องจากบทบาทสองกลุ่มแรก ประกอบด้วย

3.1) บทบาทเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ผู้บริหารต้องเป็นผู้ริเริ่มและออกแบบควบคุมการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ผู้บริหารต้องทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและโอกาสอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบสถานการณ์ที่ต้องปรับปรุง ผู้บริหารต้องกำหนดโครงการปรับปรุง โดยจัดลำดับความสำคัญตามการตัดสินใจและกิจกรรมต่างๆ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงที่แท้จริง ผู้บริหารต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการปรับปรุงในระดับใดระดับหนึ่ง มอบหมายความรับผิดชอบให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มอบอำนาจให้ปฏิบัติงานแทน มอบหมายความรับผิดชอบในการออกแบบภายใต้ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่ได้รับหรืออาจให้คำปรึกษาในการออกแบบและงานใหญ่ ๆ บางอย่างของโครงการปรับปรุง อาจต้องขอคำปรึกษาจากผู้บริหารอาวุโส

3.2) บทบาทเป็นผู้ขจัดสิ่งรบกวน (Disturbance handier) เป็นบทบาทของผู้บริหารที่ต้องแก้ปัญหา เมื่อองค์กรเผชิญสิ่งรบกวนหรือความวุ่นวายแต่ไม่คาดหวังอย่างฉับไวแต่ได้ผล ซึ่งความวุ่นวายต่าง ๆ มักเกิดจากความขัดแย้งระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา ความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับองค์กรอื่น และการสูญเสียทรัพยากรหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ผู้บริหารต้องจัดลำดับความสำคัญและทุ่มเทความพยายามที่จะขจัดสิ่งเหล่านี้

3.3) บทบาทเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร (Allocator) ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่าง ๆ ในองค์กรตามจุดที่ต้องการ ผู้บริหารต้องควบคุมดูแลระบบโดยอาศัยการจัดสรรทรัพยากร ผู้บริหารสามารถจัดสรรทรัพยากรในแนวทางต่าง ๆ โดยการทำการตารางเวลาของตนเอง การกำหนดโปรแกรมการทำงาน การมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา การสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกใหม่ และโดยการสร้างหรืออนุมัติงบประมาณ

3.4) บทบาทเป็นนักเจรจาต่อรอง (Negotiator) ผู้บริหารรับผิดชอบในการเป็นผู้แทนขององค์กรในฐานะผู้เจรจาที่สำคัญกับบุคคลอื่นหรือองค์กรอื่น เพื่อให้สิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ผู้บริหารต้องกระตุ้นตนเองอยู่เสมอ เมื่อองค์กรเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเจรจาต่อรองกับองค์กรอื่น ผู้บริหารต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในฐานะสัญลักษณ์หรือหัวหน้า ผู้ประชาสัมพันธ์และผู้จัดสรรทรัพยากรขององค์กร⁴⁴

จากหลักการ แนวคิดและทฤษฎีบทบาทของผู้บริหาร ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยสนใจและนำมาสรุปเป็นบทบาทของผู้บริหารโดยแบ่งเป็น 3 บทบาทหน้าที่หลัก ๆ ดังนี้ 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal roles) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะตัวของผู้บริหาร เป็นสัญลักษณ์ของหัวหน้าในการใช้หลักเกณฑ์เพื่อกำหนดสังคมขององค์กร แรงจูงใจ กฎหมาย และพิธีการในหน้าที่ต่าง ๆ ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ประเพณี หรือพิธีการขององค์กร และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา มุ่งการอำนวยความสะดวก การติดต่อสื่อสาร และการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และสามารถติดต่อกับผู้บริหารระดับเดียวกัน บุคคล หรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กร ผู้บริหารต้องพัฒนาเครือข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของตนด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational roles) หมายถึง พฤติกรรม การแสวงหาและรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อจะได้พัฒนาองค์กรและสภาพแวดล้อมขององค์กร รับข้อมูลข่าวสารเข้ามาสู่องค์กรในรูปแบบการวิเคราะห์การดำเนินงานภายในองค์กร เหตุการณ์ภายนอก ความคิดเห็น และแนวโน้มต่างๆ และนำข้อมูลข่าวสารจากภายนอกเข้าสู่องค์กร และนำข้อมูลข่าวสารภายในจากผู้ใต้บังคับบัญชาในส่วนที่ดี มาถ่ายทอดค่านิยมสู่องค์กรเพื่อชี้แนะผู้ใต้บังคับบัญชา และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่บุคคลภายนอกที่หลากหลาย ผู้บริหารต้องแสดงความสามารถในทางสัมพันธ์กับชุมชนประชาสัมพันธ์องค์กร รายงานข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงาน แผนงานและนโยบายขององค์กร และส่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional roles) หมายถึง พฤติกรรมการเป็นผู้ริเริ่มและออกแบบควบคุมการเปลี่ยนแปลงในองค์กร การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริง มีการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็ว รอบคอบและรวดเร็ว สามารถตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่างๆ ในองค์กรตามจุดที่

⁴⁴ Henry Mintzberg, **Mintzberg on management inside our strange world of organizations** (New York: Collier Macmillan, 1989), 15–21.

ต้องการ ควบคุมดูแลระบบโดยอาศัยการจัดสรรทรัพยากร และเป็นผู้แทนขององค์กรในฐานะผู้เจรจาที่สำคัญกับบุคคลอื่นหรือองค์กรอื่น เพื่อให้สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพการศึกษา ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นกระบวนการในการที่จะทำให้ผู้ปกครอง ชุมชนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา ความหมาย ความสำคัญและหลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่ามีนักวิชาการต่างประเทศ ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ สตีเฟนและมอร์แกน (Stephen and Morgan) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาและกระบวนการตรวจสอบ หรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงใด⁴⁵ สอดคล้องกับแอนเนโกลด์ และ แอแนน์ โกลด์ และเจนนิเฟอร์ อีแวนส์ (Anne Gold and Jennifer Evans) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพ คือ กระบวนการควบคุมทางสถิติที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันข้อผิดพลาด การตรวจสอบความถูกต้องจากแหล่งภายนอก และการติดตามตรวจสอบระบบคุณภาพอย่างละเอียดและการใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์⁴⁶ และเดล (Dale) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพว่า หมายถึง กิจกรรมหรือปฏิบัติการทั้งหมดที่เป็นระบบและมีการวางแผนล่วงหน้า อันเป็นสิ่งจำเป็นที่จะสร้างความมั่นใจในระดับหนึ่งได้ว่าสินค้าหรือบริการหนึ่งๆ จะมีคุณภาพตามข้อกำหนดที่วางไว้ โดยสถาบันทางการศึกษา และนักวิชาการไทยก็ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพไว้ ดังนี้ คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย อธิบายว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมั่นใจว่า สถานศึกษาบริหารและจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมถึงมีวิธีการและแนวปฏิบัติ

⁴⁵ Stephen Murgatroyd and Colin Morgan, **Total Quality Management and the School** (Buckingham : Open University Press, 1994), 45.

⁴⁶ Anne Gold and Jennifer Evans, **Reflecting on School Management** (Philadelphia , USA Falmer Press, 1998), 30.

ต่างๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่มุ่งหวังและสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง⁴⁷ โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ได้สรุปว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง มาตรการและขั้นตอนดำเนินการโดยผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะเป็นการสร้างเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สรุปลงว่า การประกันคุณภาพเป็นระบบการจัดการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการหรือการดำเนินงานหนึ่ง ๆ ให้ผลลัพธ์ที่สม่ำเสมอและมีคุณภาพสูงซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ด้วยเหตุนี้จึงบรรลุผลตามที่ต้องการทุกครั้ง แนวทางนี้เป็นขั้นตอนที่ออกแบบมาเพื่อระบุและจัดการกับปัญหาหรือข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการ เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการขั้นสุดท้ายตรงหรือเกินความคาดหวังของลูกค้าหรือผู้ใช้ปลายทาง ด้วยการใช้นโยบายปฏิบัติในการประกันคุณภาพ องค์กรต่างๆ สามารถลดข้อผิดพลาด ลดของเสีย เพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิต เพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า และปรับปรุงผลกำไรในที่สุด ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์ การให้บริการ การประกันคุณภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญของธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ”⁴⁹ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย กล่าวว่าการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติภารกิจหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและ

⁴⁷ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, การประกันคุณภาพ, เข้าถึงเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/?knowledges=การประกันคุณภาพ-22-พฤศจิกายน>

⁴⁸ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต, (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2561), 4.

⁴⁹ ชูชาติ วีระเศรณี, ISO 9000 สำหรับนักบริหารมืออาชีพ, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>

ผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา⁵⁰ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษา ว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้⁵¹

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินผลการศึกษา อันจะส่งผลให้สถานศึกษาเกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หรือที่เรียกว่า พระราชบัญญัติ พ.ศ.2542 ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยกำหนดให้การประกันคุณภาพเป็นหมวดหนึ่งในพระราชบัญญัติภายใต้หมวด 6 ซึ่งเน้นที่มาตรฐานและการประกันคุณภาพ มาตรา 47 ของพระราชบัญญัติสรุปว่า สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในอย่างมีระบบ เพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพในทุกระดับ และพร้อมรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติสรุปความว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาดำเนินการงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยถือว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพโดยสรุปผลเป็นรายงานประจำปีที่รวบรวมสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพร้อมทั้งรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและรองรับการ

⁵⁰ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น, **ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2563 ,เข้าถึงได้จาก<https://sites.google.com/a/cas.ac.th/itsci/phaenkar-prakan-khunphaph/khwam-sakhay-khxng-kar-prakan-khunphaph-kar-suksa>

⁵¹ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 3.

ประกันคุณภาพภายนอก”⁵² เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. พ.ศ. 2562 มาตรา 7 แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อยกเลิกความใน มาตรา 47 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2542 แทนที่ด้วยมาตรา 47 ใหม่ ซึ่งกำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบประกันคุณภาพภายในและภายนอก หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาจะกำหนดโดยกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจของกระทรวงอื่นให้ปฏิบัติ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และมาตรา 8 ให้ยกเลิกความในมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการ ประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มีใช้การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัด การศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ “ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของ สถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการ ประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน” มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในมาตรา 51 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของ สถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุง แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข”⁵³ การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึง

⁵² กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.

⁵³ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562, เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/057/T_0049.PDF

มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังนี้ 1) เพื่อให้สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อให้สังคมมั่นใจเกี่ยวกับผลผลิตและบริการของสถานศึกษา 3) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดสรรงบประมาณได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นจริงตามภารกิจที่สถานศึกษาดำเนินการ 4) เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องสมัครเข้าศึกษาในสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของนักเรียนและประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการบริการ 5) เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองผู้จ้างรัฐบาลเกี่ยวกับกลไกในการดำเนินงานของสถานศึกษาตาดถึงส่วนงานในสังกัด 6) เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการจัดการศึกษาแก่ประชาชนโดยเฉพาะการนำเงินภาษีอากรของประชาชนมาใช้ ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งมีการทบทวนและติดตามกระบวนการดำเนินการอย่างใกล้ชิดและรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542⁵⁴

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และได้มีสถาบันทางการศึกษาหลายแห่งได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามบริบทของแต่ละสถาบันทางการศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้กำหนดไว้ดังนี้

1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและประกาศค่าเป้าหมาย หมายถึง การที่สถานศึกษาโดยผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการ ฯลฯ ร่วมกันศึกษา และวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ เพื่อนำมาใช้ในการเทียบเคียงกำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีกรอบระยะเวลา 3-5 ปี โดยกำหนดวิธีการ โครงการกิจกรรม ที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

⁵⁴ อุดม อรุณราช, "องค์ประกอบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563), 20.

3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนพัฒนาที่กำหนดไว้สู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลดีต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษาอาจจัดทำเป็นปีงบประมาณ หรือปีการศึกษาเป็นไปตามความพร้อมของโรงเรียน และนโยบายของต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การควบคุมประเมินผล และตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาที่สถานศึกษาประกาศกำหนด เป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนำผลจากการประเมินมาเขียนรายงานผลการประเมินตนเองสำหรับผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5) การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การติดตาม ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำผลที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการ และในด้านอื่น ๆ ให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด และจัดทำรายงานผลการติดตามผล การดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นำเสนอผลต่อผู้บริหารเพื่อรับทราบ และใช้ข้อมูลในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำรายงานผลที่เกิดจากการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่ครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยนำผลการประเมินที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านปัจจัยพื้นฐานมาใช้ในการ

วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ (PDCA) โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นฐานในการขับเคลื่อนให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน⁵⁵

กองส่งเสริมและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางไว้ดังนี้

1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภท โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนดำเนินการร่วมกัน โดยกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จ และเกณฑ์การประเมินตามสภาพและบริบทของสถานศึกษา และจัดทำประกาศมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา โดยอาจกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด

2) จัดทำ หรือปรับปรุง หรือเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลง แผนพัฒนาการศึกษาสี่ปีของสถานศึกษาเพื่อให้เป็นแผนที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การศึกษาแต่ละปีการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสี่ปีของสถานศึกษา

3) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาของสถานศึกษา ตามโครงการ/กิจกรรม ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ และปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กำหนดผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งในระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา โดยจัดทำเป็นคำสั่งมอบหมายงาน มอบหมายการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ และกำหนดการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการ และคณะกรรมการดำเนินการ และรายงานผลการติดตาม หากไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาจต้องพิจารณาปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีหรือปรับปรุงการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ตามความจำเป็นและเหมาะสมดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโดยนำผลจากการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาปีปัจจุบัน ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาปีปัจจุบัน ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

⁵⁵ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ. ลาดพร้าว, 2562), 8

การศึกษาของสถานศึกษาในปีถัดไป ให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา โครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามช่วงเวลาที่ระบุไว้ในแผนและปฏิทินการดำเนินงาน และให้เป็นไปตามเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ของโครงการ /กิจกรรม โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษาเป็นประจำทุกปี และส่งรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) พร้อมแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด ที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีการศึกษา

7) พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการศึกษาวិเคราะห์ผลการประเมินกำหนดประเด็นการพัฒนาสถานศึกษา กำหนดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษา จากนั้นนำข้อมูลไปปรับปรุงจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีถัดไป โดยให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามกระบวนการ PDCA

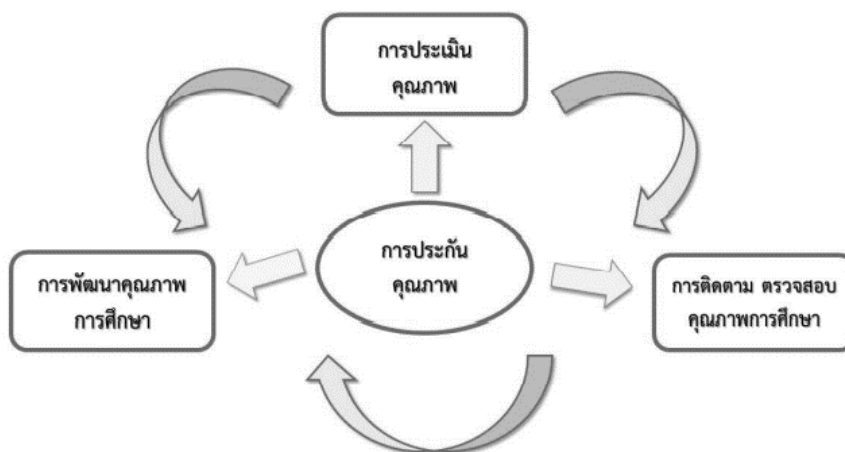
8) รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตามช่วงเวลาที่กำหนด

9) นำข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา มาตราฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มากำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยอาจต้องพิจารณาปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รวมทั้งการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีตามความจำเป็นและเหมาะสม⁵⁶

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมี

⁵⁶ กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น, คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, เข้าถึงเมื่อ 21 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.kruachieve.com/wp-content/uploads/2020/01/คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา-ปรับปรุงปีการศึกษา2562.pdf>

ประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้ กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงใน แผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2563), 3.

จากแผนภูมิที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐานกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่าจะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงานจัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพศึกษาด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไปใน ส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตาม

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติและประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกันใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษาต้องพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบรวมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา 2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้คือมีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้และ 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act) ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นกลไกที่มีเป้าหมายเพื่อทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคม

การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เกิดขึ้นจากการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษาในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็นไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระในการปฏิบัติการประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงาน

ปกติของสถานศึกษา เป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 และประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2561 นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้ 1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนดหรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนเกินในการปฏิบัติ 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สถานศึกษาแต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้มีกระบวนการดำเนินงานความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษา เป็นสำคัญทุกขั้นตอน ทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในและใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง 3) การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา โดยการปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือ ในระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนำแนวคิดและกระบวนการประเมินแนวใหม่ ที่สามารถสะท้อนคุณภาพสถานศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริงสอดคล้องกับภาระหน้าที่และแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ไม่สร้างภาระแก่สถานศึกษา และใช้ผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตรงประเด็น คือแนวคิดการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ในขณะที่ระบบการประเมินภายนอก เน้นอิงแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิดต้องอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Assessment) และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) รวมทั้งการทบทวนผลการประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้การประเมินมีความตรงและสามารถนำสู่การใช้ผลการประเมินสู่การพัฒนาต่อเนื่องอย่างตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพต่อไป และปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมิน

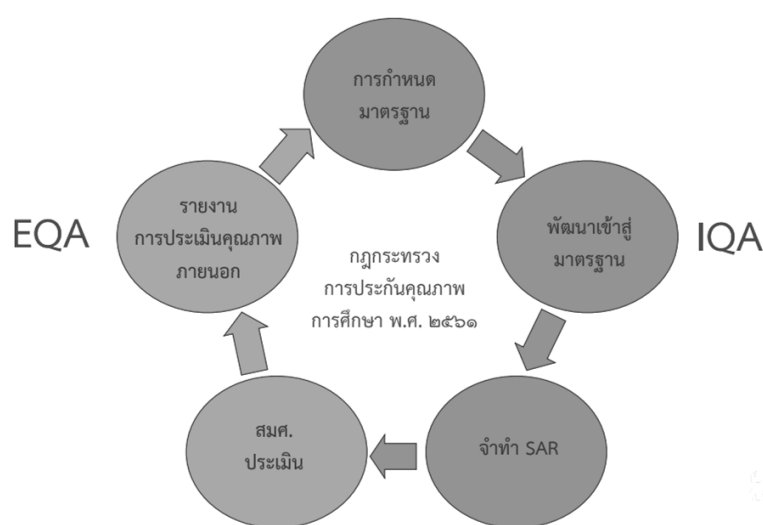
ภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญคือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายใน

ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอกการประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้องจัดทำโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระและมีความเป็นกลาง มีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุก ๆ 5 ปี และตามตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้วผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมินติดตามตรวจสอบกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความท้าทาย

และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษา และใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง ทั้งนี้โดยมีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดี้ง, 2563), 3.

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จกำหนดขึ้นจะเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ 2) พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา 3) จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษา จากติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเองเพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษา ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผล ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญ ดังนี้ 1) ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ SAR เยี่ยมชมสถานศึกษา (Site Visit) ติดตามและตรวจสอบ เพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ความเชื่อถือได้และประสิทธิผลการจัด

การศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้มาตรฐานของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล 2) รายงานผลการประเมินภายนอก ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสรุปผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงาน นำส่งผลการประเมินพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานได้ติดตามและพัฒนาใน 3 ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานของสถานศึกษา (Internal Correction) การปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Improvement) และการพัฒนานวัตกรรมจากประเด็นต่าง ๆ (Innovation) การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ คือ ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามบริบทของสถานศึกษา ลดการประเมินที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา ลดการจัดทำเอกสารเพิ่มระบบเทคโนโลยีในการประเมิน และพัฒนาคุณภาพของผู้ประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่า ดำเนินการเหมาะสม เป็นไปได้/เป็นระบบ เชื่อถือได้และเกิดประสิทธิผลต่ออภยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมายมีพัฒนาการต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีหรือไม่ส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติตามจุดหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่นหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติดังนั้นการประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา⁵⁷

ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกัน

⁵⁷ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดีง, 2563), 3-12.

คุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วยรายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังต่อไปนี้⁵⁸

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จ ทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบันโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้ เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สถานศึกษาควรดำเนินการที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยเชิญคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนครูผู้แทนผู้ปกครองชุมชน สถานประกอบการ องค์กรที่สนับสนุนสถานศึกษา ตามความเหมาะสมร่วมดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอน 1 เตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ จากนั้นสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เห็นความสำคัญและความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐาน

⁵⁸ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง, 2563), 17.

การศึกษาของชาติซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างสังคมไทยให้มีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาต้องมีข้อมูลสารสนเทศหลายส่วนประกอบการพิจารณา เช่น บริบท ความพร้อมและ ศักยภาพของสถานศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ความต้องการของท้องถิ่นและ ชุมชน นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จุดหมายของแผนพัฒนาการศึกษาชาติ เป็นต้น สถานศึกษา นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในสาระและประเด็นสำคัญต่างๆ เชื่อมโยงไปสู่มาตรฐาน การศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วสรุปเป็นเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องกำหนด มาตรฐานการศึกษาที่ครอบคลุมคุณภาพสำคัญ 3 ด้าน คือ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและ การจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ ตามความเหมาะสมกับยุคสมัยหรือความต้องการยกระดับให้สูงขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษา เสนอร่างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบทบทวนเพื่อพิจารณา ความครอบคลุม ความเหมาะสมความสอดคล้อง และนำไปสู่การปฏิบัติสามารถบรรลุเป้าหมายได้จริง แล้วจึงเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 5 ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาประกาศใช้ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว สถานศึกษาควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกัน ขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายช่องทาง เช่น แจกในที่ประชุม แจกในเว็บไซต์ของโรงเรียน เป็นต้น⁵⁹

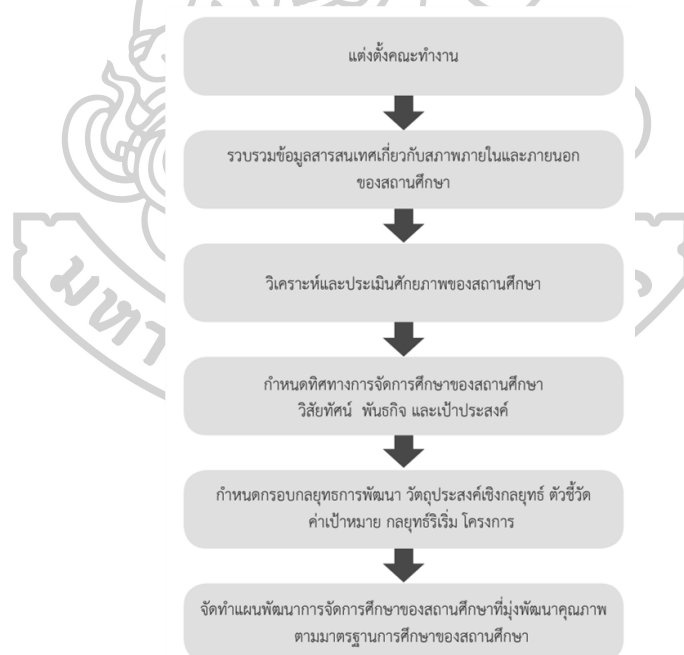
⁵⁹ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การกำหนด มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2563), 16-20.

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

1) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3 – 5 ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมรองรับ พร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3 - 5 ปี) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่ง คุณภาพสถานศึกษาทั้งระบบตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ระยะ 3-5 ปี)

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน

จำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดีง, 2563), 23.

จากแผนภูมิที่ 5 ชั้นที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน โดยคณะทำงานควรประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/ครู/นักเรียน/ชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาด้วย คณะกรรมการ และคณะทำงาน อาจจำแนกเป็นด้านๆ ตามความเหมาะสม เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการแต่ละด้าน เช่น ด้านข้อมูลและสารสนเทศโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ จากนั้นสร้างความรู้ความเข้าใจคณะทำงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาการศึกษา

ชั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาข้อมูลพื้นฐานและระบบสารสนเทศต้องถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ครอบคลุม งานทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านบริหารทั่วไป โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรงจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้มีการวิเคราะห์สารสนเทศ วิเคราะห์ความขาด-เกิน เทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อจะใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา

ชั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษานั้น

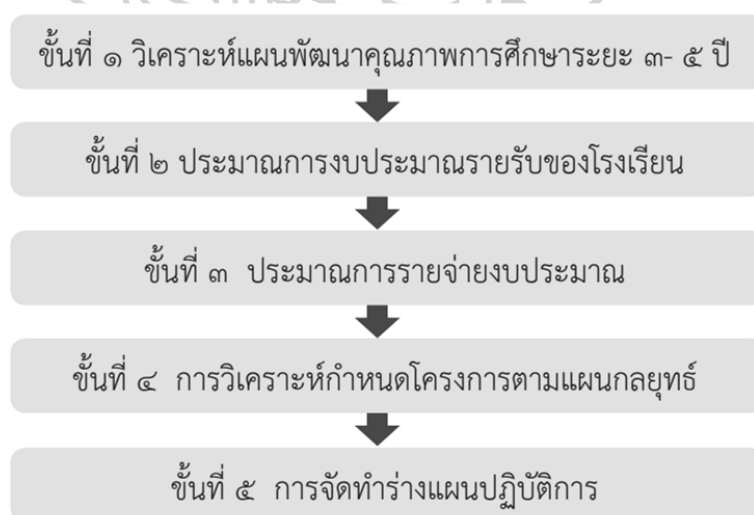
ชั้นที่ 4 การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นการกำหนดเป้าหมายที่สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดการศึกษา เปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่สถานศึกษาต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งการกำหนดทิศทางของสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษา ร่วมกันตั้งปณิธานความมุ่งหวัง ตั้งมั่นปรารถนาที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดยร่วมกันระดมพลังปัญญา วิจัยถุญญาณ และแรงบันดาลใจ ตรวจสอบ ทบทวน กลั่นกรอง จัดวางสร้างสรรค์สภาพที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาทิศทางของสถานศึกษาประกอบด้วยวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าประสงค์

ชั้นที่ 5 การกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา(Strategic Formulation) เป็นการเลือกวิธีการทำงานที่แบบคาย สู่จุดหมายปลายทางอย่างมีทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ตอบสนองวิธีการสู่จุดหมายปลายทางระดับนโยบาย สามารถดำเนินการได้ประสบความสำเร็จ นำไปปฏิบัติได้จริง การกำหนดกลยุทธ์เป็นการนำข้อมูลและ

ความรู้ต่างๆ ที่ได้รับจากขั้นตอน การกำหนดทิศทางของหน่วยงานและการศึกษาศานภาพหน่วยงาน (SWOT-Analysis) ด้วยการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของสถานศึกษามาจัดทำเป็นกลยุทธ์ในรูปแบบต่างๆ โดยกรอบกลยุทธ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วยประเด็นกลยุทธ์ระดับสถานศึกษา วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ริเริ่ม

ขั้นที่ 6 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2) แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณ รายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรม ที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบายและจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษาในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา มีขั้นตอนการจัดทำตามแผนภูมิที่ 6 ดังนี้

แผนภูมิที่ 6 ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ที่มา: สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การจัดทำ**

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.

รัตนะเทรตดิ้ง, 2563), 54.

จากแผนภูมิที่ 6 ขั้นที่ 1 วิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อยืนยันทิศทางการจัดการศึกษา (วิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์) วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ระยะ 3 - 5 ปีเพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์การพัฒนาประจำปี

ขั้นที่ 2 ประเมินการงบประมาณรายรับของโรงเรียนการประมาณการรายรับ เป็นการดำเนินการเพื่อทราบวงเงินที่คาดว่าจะได้รับ และเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดวงเงินรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณนั้นๆ ประกอบด้วย งบประมาณแผ่นดิน เงินนอกงบประมาณ

ขั้นที่ 3 ประมาณการรายจ่ายงบประมาณการประมาณการรายจ่ายของโรงเรียนเป็นการวิเคราะห์รายจ่ายที่เกิดขึ้นในการพัฒนาโรงเรียนซึ่งรายจ่ายของสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ งานประจำตามโครงสร้าง โครงการตามกลยุทธ์และงบกลางสำรองจ่าย

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ในขั้นตอนการวิเคราะห์โครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นการคัดเลือกโครงการเพื่อบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีมีกระบวนการในการคัดเลือกโครงการดังนี้ 1) วิเคราะห์คัดเลือกโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ระยะ 3 - 5 ปี 2) จัดทำรายละเอียดโครงการตามรูปแบบฟอร์มโครงการ 3) ประเมินความความสมบูรณ์โครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี

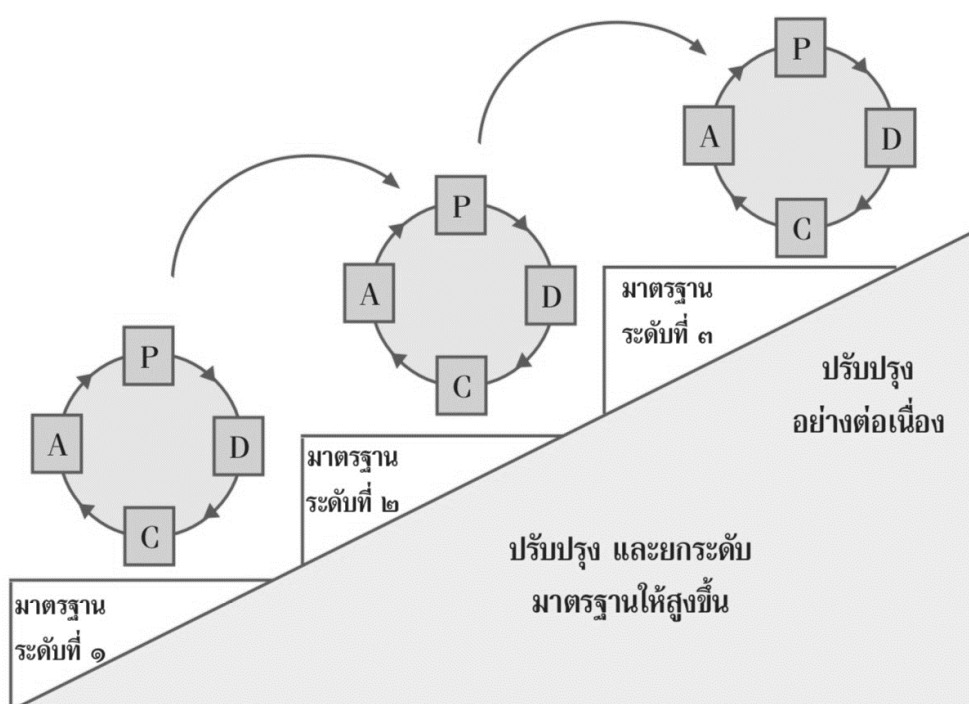
ขั้นที่ 5 การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 - 4 มาสังเคราะห์ลงในเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา⁶⁰

3. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใดแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือ

⁶⁰ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง, 2563), 21-64.

ผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีหลากหลายกระบวนการ แต่ที่ได้รับความนิยมใช้คือ กระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA) ถือเป็นวงจรบริหารงานคุณภาพซึ่งในการบริหารได้นำวงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) นี้มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไปวิธีการใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงานซึ่งจะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุดทั้งนี้อาจเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ขั้นตอนการทำงานเชิงระบบสรุปได้ ดังแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 วงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554) 8-13.

จากแผนภูมิที่ 7 1) ขั้นตอนการวางแผน (Plan) การวางแผนที่ดีช่วยให้คาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตช่วยลดความสูญเสียทางด้านทรัพยากร ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุดิบ ชั่วโหมงการทำงาน เงินเวลา และช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบันพร้อมกับกำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต

ด้วยการผสมผสานประสบการณ์ความรู้และทักษะอย่างลงตัวการวางแผนที่ดีสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้

2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (DO) ขั้นตอนการปฏิบัติเป็นการลงมือ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจ หรือไม่พร้อมกับสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการดำเนินงานเพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงซึ่งจะก่อให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด

3) ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล (Check) การตรวจสอบและการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เราทราบว่า การปฏิบัติบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่สิ่งสำคัญก็คือต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไรบ้างแลบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนและปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

4) ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act) การปรับปรุงและพัฒนาเป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่นำผลจากการตรวจสอบและประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นซึ่งมีอยู่ 2 กรณีดังนี้กรณีที่แรกผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิมหรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิมหรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ กรณีที่สองผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ต้องนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และพิจารณาการดำเนินการ และมองหาทางเลือกใหม่เพื่อให้ผลเป็นไปตามแผนที่วางไว้⁶¹

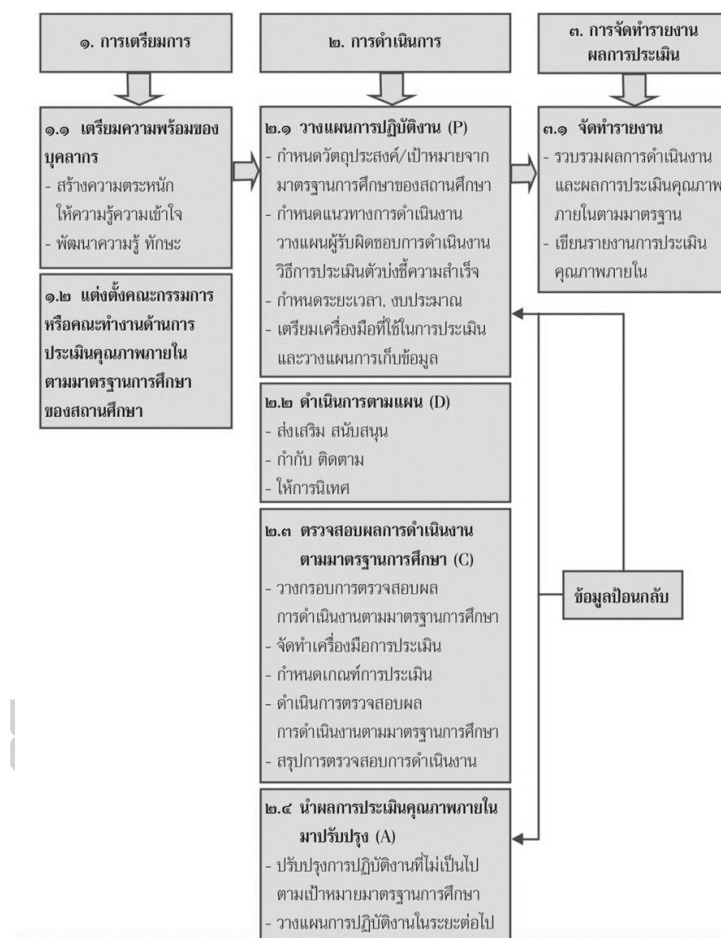
4. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบ

⁶¹ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554) 8-13.

คุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการตัดสินระดับคุณภาพตามมาตรฐานเป็นไปตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgement) และการตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (peer review) โดยเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ คณะกรรมการประเมินต้องมีความรู้รอบด้านและวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในการตัดสินเพื่อให้ระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด การประเมินคุณภาพภายในเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริง โดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพ ผสมกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป การตัดสินคุณภาพของสถานศึกษาให้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการกำหนดคะแนนประเมิน แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลการดำเนินงานหรือกระบวนการดำเนินงาน (Holistic rubrics) การประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเน้นการประเมินตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของสถานศึกษา (evidence based) โดยเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมและสะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน และมีเป้าหมายการประเมินเพื่อการพัฒนา ลดภาระการจัดเก็บข้อมูลและเอกสารที่ไม่จำเป็นในการประเมิน แต่ข้อมูลต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ตามสภาพบริบทของสถานศึกษานั้นๆ คณะที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาควรศึกษามาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาที่กำหนดให้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการประเมินคุณภาพสถานศึกษาของตน หลังประเมินแล้วให้แจ้งผลการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปรายงานการประเมินตนเอง (self-assessment report) ในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สถานศึกษาดำเนินการ โดย 1) ให้มีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 2) ให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน โดยที่ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน และ 3) ในการประเมิน

คุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสมให้สถานศึกษาสรุปและจัดทำรายงานการประเมินตนเองที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก⁶² โดยขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายในมีขั้นตอนดังแผนภูมิที่ 8

แผนภูมิที่ 8 กระบวนการการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554) 14.

⁶² สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2559) 18-20.

จากแผนภูมิที่ 8 1) ขั้นการเตรียมการ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคนโดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นที่สำคัญ ๆ เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือการตอบคำถามหรือการสัมภาษณ์โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริงเน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่าการประเมินคุณภาพคือภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีมและต้องพัฒนาความรู้ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้โดยเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมินการสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษารับผิดชอบในการประสานงาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำร่วมกันเป็นทีมซึ่งคณะกรรมการหรือคณะทำงานควรจะต้องประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษารวมไปถึงผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

2. ขั้นการดำเนินงาน โดยขั้นการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่งซึ่งวงจรของเดมมิ่งประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงาน รวมไปถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา เช่น แผนปฏิบัติการประจำปีแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนดวิธีการประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินวางแผนการเก็บข้อมูลวางแผนการวิเคราะห์/สรุปและรายงานผล การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติกำกับติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานและสรุปผล การตรวจสอบการ

ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา มาวิเคราะห์วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา ในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลหรือไม่ ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนินตามขั้นตอนที่ 1) ใหม่เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

3. ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาเสร็จแล้วจะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาให้หน่วยงานต้นสังกัดผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ⁶³

5. ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไรก็ตามสถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผลจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษาการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาสามารถตรวจสอบคุณภาพได้ตาม

⁶³ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554) 13-15.

บริบทของสถานศึกษาซึ่งในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงฯ เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาประกอบด้วยการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีการดำเนินงานตามโครงการ / กิจกรรมที่กำหนดไว้ได้ตามแผนหรือไม่มีการปรับแผนหรือไม่เพราะเหตุใดมีการสรุปผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ การติดตามตรวจสอบมีการให้ข้อสังเกตให้ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการต่อไปการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้แก่ ด้านปัจจัยด้านกระบวนการและด้านผลผลิต/ ผลลัพธ์เพื่อให้การบริหารจัดการคุณภาพมีประสิทธิภาพใช้วงจรการบริหารงานเชิงระบบหรือวงจรเดมมิง (PDCA) เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา มีดังนี้

1) วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุดการวางระบบที่ดีจะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและการบันทึกการทำงานทุกขั้นตอนเป็นปัจจุบันข้อมูลจากบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเองและให้ผู้อื่นตรวจสอบได้เพราะข้อมูลที่ได้เป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบย่อยหลาย ๆ ระบบย่อยเป็นคุณภาพรวมของสถานศึกษาทั้งหมด โดยแต่งตั้งบุคลากรติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ชี้แจงแนวการดำเนินงานวัตถุประสงค์ขอบข่ายสาระสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดทำปฏิทินการติดตามคุณภาพการศึกษา ทบทวนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สรุปและกำหนดประเด็นสำคัญของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

2) ดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าด้านปัจจัยด้านกระบวนการและด้านผลผลิต/ผลลัพธ์การปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายตามกระบวนการวิธีการที่กำหนดและต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ ใช้แนวทางในการดำเนินงานดังนี้ กำหนดให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพเป็นรายการกิจกรรมครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาสร้างความตระหนักความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย วางระบบการทำงานและมอบหมายการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาดำเนินการเป็นระยะ ๆ ตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติโดยกำหนดเรื่องและปฏิทินปฏิบัติการ ครูและบุคลากรปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นผู้ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเองตามปฏิทินปฏิบัติงานรวมทั้งดำเนินการแก้ไข

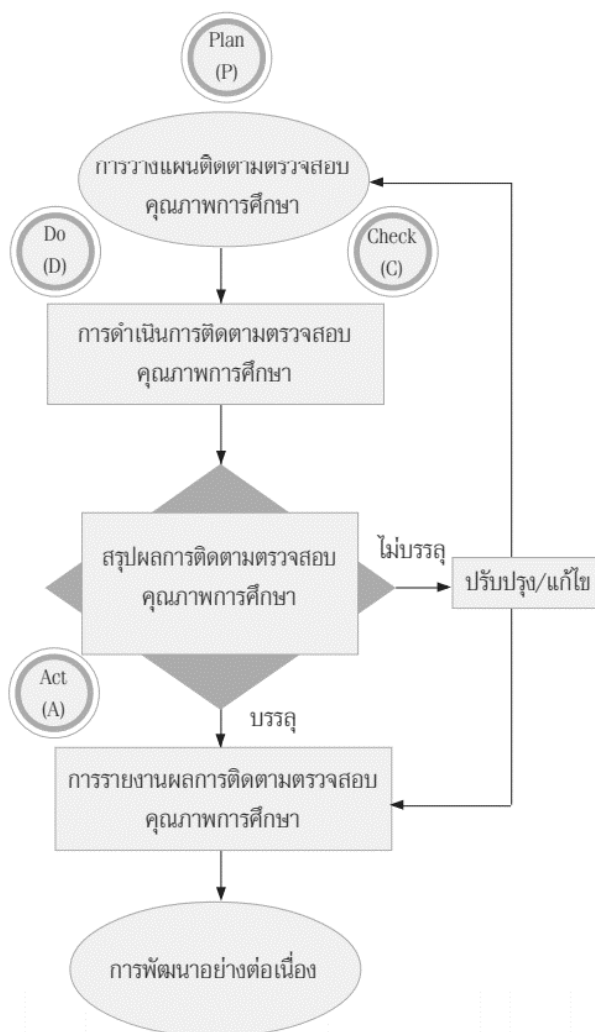

ปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามแผน รวบรวมร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานและผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติไปสู่เป้าหมาย และคณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบรวบรวมข้อมูลร่องรอยหลักฐานการดำเนินงานทั้งหมดในภาพรวมของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

3) รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นการตรวจสอบ/ประเมินตนเองร่วมกันหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินเพื่อเป็นปลดล็อคแล้วไม่ปลดอภัย การทบทวนการปฏิบัติงานมีความสำคัญและจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาสาระสำคัญของการรายงานประกอบด้วย ระยะเวลาของการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ขอบเขตและวัตถุประสงค์ วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจและกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

4) รายงานพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นการเสนอแนะมาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบโดยนำผลการประเมินมาพัฒนาประกอบด้วย ระบุกิจกรรมที่ทำได้สำเร็จเป็นที่น่าพอใจและประเด็นที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง จัดทำและบันทึกข้อเสนอแนะ กำหนดระยะเวลาในการพัฒนา และตรวจสอบการดำเนินงานซ้ำเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากหลักการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สามารถสรุปเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา⁶⁴ ตามแผนภูมิที่ 9

⁶⁴ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554) 12-16.

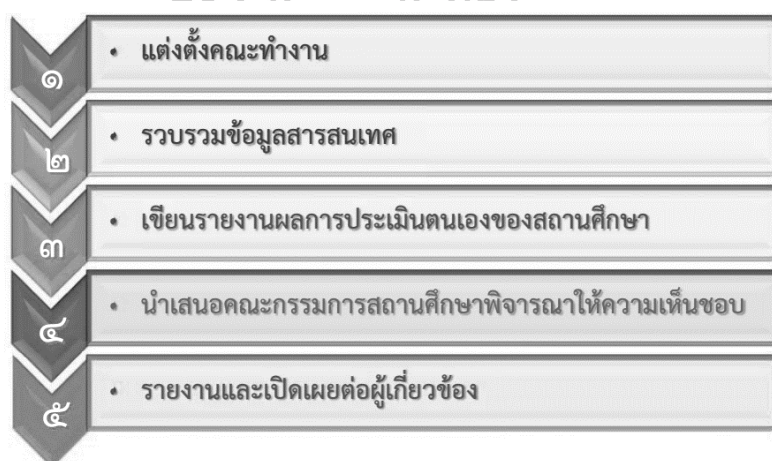
แผนภูมิที่ 9 กระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554) 16.

6. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

รายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดีต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

แต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานและการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งต้องครอบคลุมตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่แต่ละสถานศึกษาได้กำหนดไว้เพื่อรายงานและนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและรับการประเมินคุณภาพภายนอก การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญและต้องมีการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้รายงานที่สะท้อนผลการดำเนินงานที่ถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังแผนภูมิตั้ง

แผนภูมิที่ 10 แสดงขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา
ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2563) 13.

จากแผนภูมิที่ 10 1) แต่งตั้งคณะทำงาน โดยสถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารครูและบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และอาจกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองก็สามารถทำได้

2) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศ โดยสถานศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลสารสนเทศนั้น ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ดังนั้น ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจึงต้องเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาและผลดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เกิดขึ้นจริงและสามารถสะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วนชัดเจน

3) เขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดรูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ได้ตามความเหมาะสม สามารถนำเสนอได้ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การนำเสนออาจเป็นความเรียง ตารางประกอบความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิรูปภาพ หรือกราฟ ฯลฯ โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน

4) นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ สถานศึกษาต้องนำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหลังจากเขียนรายงานประเมินตนเองเสร็จสมบูรณ์แล้ว

5) รายงานและเปิดเผยต่อผู้เกี่ยวข้อง เมื่อรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว สถานศึกษาจะต้องรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ครูผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้หลากหลายวิธีตามความเหมาะสม เช่น เว็บไซต์ของสถานศึกษา จุลสาร วารสาร แผ่นพับเสียงตามสาย และการชี้แจงในการประชุม เป็นต้น⁶⁵

จากแนวคิดในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสร้างความรู้ ความรู้ความเข้าใจ

⁶⁵ สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2563) 12-19.

ให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา แล้วนำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี ซึ่งนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อวางแผนการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติจริงของสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเห็นชอบก่อนนำไปปฏิบัติ 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานและโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีระบบในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยสถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายตามความเหมาะสม และดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยสถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินงานติดตามผล วิเคราะห์ และกำหนดกรอบเวลาพร้อมกับ

สร้างเครื่องมือติดตามผล จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศข้อมูลทั่วไป และผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบและจัดส่งรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี มีการเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษานำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (The Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi) ประกาศจัดตั้งเมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2564 โดยตั้งอยู่ที่โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์ 65 ถ.แสงชูโต ต.บ้านเหนือ อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี รหัสไปรษณีย์ 71000 อักษรย่อ คือ สพม.กจ รหัสพยานุเคราะห์ คือ ศธ และเลขประจำส่วนราชการ คือ 04292 โดยวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี คือ เขตนวัตกรรมและเทคโนโลยี และพันธกิจ คือ 1.ด้านการบริหาร 2. ด้านครู 3. นักเรียน รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีประกอบไปด้วย 13 อำเภอ คือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอพนมทวน อำเภอเลาขวัญ อำเภอห้วยกระเจา อำเภอบ่อพลอย อำเภอหนองปรือ อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอสังขละบุรี อำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ อำเภอท่าม่วง และอำเภอท่ามะกา สถานศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 29 สถานศึกษา ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 รายชื่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ลำดับ	สถานศึกษา	อำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
1	กาญจนานุเคราะห์	เมืองกาญจนบุรี	278	3,792
2	เทพศิรินทร์ลาดหญ้ากาญจนบุรี	เมืองกาญจนบุรี	58	847
3	เทพมงคลรังสี	เมืองกาญจนบุรี	117	1,703
4	ไทรโยคมนตรีกาญจนวิทยา	ไทรโยค	61	1,053
5	ไทรโยคน้อยวิทยา	ไทรโยค	34	447
6	บ่อพลอยรัชดาภิเษก	บ่อพลอย	72	1,056
7	หนองรีประชานิมิต	บ่อพลอย	42	848
8	ศรีสวัสดิ์พิทยาคม	ศรีสวัสดิ์	33	393
9	ท่ามะกาพิทยาคม	ท่ามะกา	140	1,924
10	พระแท่นดงรังวิทยา	ท่ามะกา	68	924
11	นิวิฐราษฎร์อุปถัมภ์	ท่ามะกา	32	434
12	ท่ามะกาบุญศิริวิทยา	ท่ามะกา	16	125
13	ท่าเรือพิทยาคม	ท่ามะกา	24	275
14	วิสุทธรังษี	ท่าม่วง	301	4,058
15	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์	ท่าม่วง	90	1,257
16	หนองขาวโกวิทพิทยาคม	ท่าม่วง	17	135
17	พังตรุราษฎร์รังสรรค์	ท่าม่วง	19	161
18	หนองตากยาตั้งวิริยะราษฎร์บำรุง	ท่าม่วง	21	290
19	ท่าม่วงราษฎร์บำรุง	ท่าม่วง	103	1,709
20	ทองผาภูมิวิทยา	ทองผาภูมิ	46	883
21	ร่มเกล้า กาญจนบุรี	ทองผาภูมิ	47	948
22	อุดมสิทธิศึกษา	สังขละ	89	1,652
23	พนมทวนชนูปถัมภ์	พนมทวน	44	806
24	พนมทวนพิทยาคม	พนมทวน	24	267
25	เลาขวัญราษฎร์บำรุง	เลาขวัญ	52	993
26	ด่านมะขามเตี้ยวิทยา	ด่านมะขามเตี้ย	62	1,143
27	ประชามงคล	หนองปรือ	62	1,202
28	หนองปรือพิทยาคม	หนองปรือ	15	246

ลำดับ	สถานศึกษา	อำเภอ	ครู/บุคลากร	นักเรียน
29	ห้วยกระเจาพิทยาคม	ห้วยกระเจา	30	355
รวม			1,997	29,926

จำแนกตามขนาดสถานศึกษาได้ ดังนี้

สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมี 5 สถานศึกษา

1. วิสุทธรังษี	2. กาญจนานุเคราะห์
3. ท่าม่วงราษฎร์บำรุง	4. ท่ามะกาพิทยาคม
5. เทพมงคลรังษี	

สถานศึกษาขนาดใหญ่มี 4 สถานศึกษา

1. เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี	2. อุดมสิทธิศึกษา
3. ด่านมะขามเตี้ยพิทยาคม	4. ประชามงคล

สถานศึกษาขนาดกลางมี 12 สถานศึกษา

1. เทพศิรินทร์ลาดหญ้ากาญจนบุรี	2. ไทรโยคมนตรีกาญจนวิทยา
3. ร่มเกล้ากาญจนบุรี	4. บ่อพลอยรัชดาภิเษก
5. พระแท่นดงรังวิทยาการ	6. เลาชวีญราษฎร์บำรุง
7. ทองผาภูมิวิทยา	8. พนมทวนชนูปถัมภ์
9. หนองรีประชานิมิต	10. ศรีสวัสดิ์พิทยาคม
11. นิวิฐราษฎร์อุปถัมภ์	12. ไทรโยคน้อยวิทยา

สถานศึกษาขนาดเล็กมี 8 สถานศึกษา

1. พังตรุราษฎร์รังสรรค์	2. พนมทวนพิทยาคม (สว่างเฉลิมสุนทร)
3. ห้วยกระเจาพิทยาคม	4. หนองตากยาตั้งวิริยะราษฎร์บำรุง
5. ท่ามะกาปุณณสิริวิทยา	6. ท่าเรือพิทยาคม
7. หนองขาวโกวิทพิทยาคม	8. หนองปรือพิทยาคม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ณัฐชานันท์ รุจิราภักทรสิทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านการตัดสินใจ และบทบาทด้านสารสนเทศ 2) การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสม และความจำเป็น สถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ ระดมทรัพยากรของสถานศึกษา และสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁶

ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 8 ด้าน 2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3)

⁶⁶ ณัฐชานันท์ รุจิราภักทรสิทธิ์, "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), ง.

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁶⁷

ละคร เขียนชานาจ ได้ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับวัฒนธรรมองค์การและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 อยู่ในระดับ “มาก” และภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความมีคุณภาพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ ส่วนระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ “มาก” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01⁶⁸

พัชรินทร์ สายขุน ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับตามค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านคุณลักษณะทางกาย ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านพื้นฐานทางสังคม ด้านสติปัญญาและความสามารถ และด้านลักษณะทางสังคม 2) บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าบทบาทของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับตามค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านผู้

⁶⁷ ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ, "บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), ง.

⁶⁸ ละคร เขียนชานาจ, “วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30,” วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 9, 1 (มกราคม - มีนาคม 2558): บทคัดย่อ.

ส่งเสริมสนับสนุน ด้านผู้อำนวยการความสะอาด ด้านผู้ประเมิน ด้านผู้คาดการณ์ และด้านผู้ให้คำปรึกษา

3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับสูง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกัน⁶⁹

อภิญา ศรีเวียง ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตมากไปน้อยดังนี้ ผู้คาดการณ์ ผู้ประเมิน ผู้อำนวยการความสะอาด ผู้ส่งเสริมสนับสนุนและผู้ให้คำปรึกษา 2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตมากไปน้อยดังนี้ การนำองค์กร การวางแผนกลยุทธ์ การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้การมุ่งเน้นบุคลากรการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการจัดการกระบวนการ 3) บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁷⁰

ชิตชัย บุญเทียน ได้ศึกษาเรื่อง ความผูกพันต่อองค์กรของครูกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความผูกพันต่อองค์กรของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่ามัธยเลขคณิตมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านลักษณะของงานด้านประสบการณ์ในการทำงาน 2) การบริหารบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความผูกพันต่อองค์กรของครูกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

⁶⁹ พัชรินทร์ สายขุน, "ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนาภิเษกวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559), ง.

⁷⁰ อภิญา ศรีเวียง, "บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559), ง.

การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁷¹

จันทนา นวลแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาครูและบุคลากรการกำหนดนโยบาย การนิเทศติดตาม และการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ/กระบวนการบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($r = .837$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁷²

วสิษฐ์พล รอบจังหวัด ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่

⁷¹ ชิตชัย บุญเทียน, “ความผูกพันต่อองค์การของครูกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9,” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 6, 2 (มกราคม - มิถุนายน 2559): บทคัดย่อ.

⁷² จันทนา นวลแก้ว, "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี " (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2560), ข.

เสมอ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตาม ศักยภาพ การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และการร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁷³

ธัชพนธ์ ไสยาสน์ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้จัดองค์กรและด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นผู้จัดองค์กร ด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ด้านการ สร้างความสัมพันธ์ และด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

⁷³ วชิษฐ์พล รอบจังหวัด, "บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562), ง.

ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างบทบาทเหล่านี้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็น .814⁷⁴

กิตติยา พิลาจันท์ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 4) เปรียบเทียบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และ 5) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง⁷⁵

นารีรัตน์ คณาจันทร์ ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

⁷⁴ รัชพนธ์ ไสยาสน์, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31,” **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น** 15, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562): บทคัดย่อ.

⁷⁵ กิตติยา พิลาจันท์, “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20,” **วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล** 6, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2563): บทคัดย่อ.

ของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01⁷⁶

ภาณุวัฒน์ เหมนวล ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ($r_{xy}=.885$)⁷⁷

อภิรัตน์ ช่างเกวียน ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์การ บทบาทเป็นผู้นำองค์การ บทบาทเป็นผู้เจรจาต่อรอง บทบาทเป็นผู้จัดสิ่งก่อกวน บทบาทเป็นผู้ประกอบการ บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ บทบาทเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร บทบาทเป็นผู้กำกับติดตามผล บทบาทเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และบทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากไปหาน้อยดังนี้ ประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของกระบวนการนวัตกรรมและการปรับตัวต่อสิ่งแวดลอม และทรัพยากรมนุษย์และมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ 3)

⁷⁶ นารีรัตน์ คณาจันทร์, “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู,” วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล 6, 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563): บทคัดย่อ.

⁷⁷ ภาณุวัฒน์ เหมนวล, ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 " (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2563), ข.

บทบาทผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁷⁸

เลอศักดิ์ ตามา ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพโดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพโดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ พบว่า มีองค์ประกอบ 5 ด้าน สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 78⁷⁹

รณยุทธ สังสุทธิ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านภาระงาน ด้านคน ด้านเทคโนโลยี และด้านโครงสร้าง 2) ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับการปฏิบัติมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประเมินผลและตรวจสอบ

⁷⁸ อภิรัตน์ ช่างเกวียน, "บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม " (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564), ง.

⁷⁹ เลอศักดิ์ ตามา, "ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22," **วารสารรัชต์ภาคย์** 15, 38 (มกราคม – กุมภาพันธ์ 2564): บทคัดย่อ.

คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผลการประเมินตนเอง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกและระดับความสัมพันธ์ปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .581 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁸⁰

นรินทร์รัตน์ รักโรสงค์ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ บทบาทผู้อำนวยการความสะอาดอยู่ในระดับมากที่สุด บทบาทผู้ส่งเสริมสนับสนุนอยู่ในระดับมากที่สุด บทบาทผู้ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด บทบาทผู้ให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก และบทบาทผู้คาดการณ์อยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้านตามลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด การดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมากที่สุด การติดตามผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านตามลำดับจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสมบูรณ์จึงไม่มีความสัมพันธ์กันโดยด้านบทบาทผู้ให้คำปรึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนา

⁸⁰ รณยุทธ สังสุทธิ์, “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ 8, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2565): บทคัดย่อ.

การศึกษา อยู่ในระดับสูงมาก และด้านบทบาทผู้ส่งเสริมสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง⁸¹

โกสินธุ์ สมุทรกลาง ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเห็นของครูในสถานศึกษาเอกชนโรงเรียนในระบบสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด นครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเห็นของครูในสถานศึกษาเอกชนโรงเรียนในระบบสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด นครราชสีมาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเห็นของครูในสถานศึกษาเอกชนโรงเรียนในระบบสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง ($r_{xy}=.673$)⁸²

งานวิจัยต่างประเทศ

เฟลตเชอร์ (Feltcher) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในรัฐเวจเจีย พบว่า ส่วนมากได้ใช้เวลาในการบริหารจัดการ การวางแผนการดำเนินงาน การควบคุม การประชุม เติร์ยมการ และการติดตามเกี่ยวกับงบประมาณ ตรวจสอบเกี่ยวกับการซ่อมแซมเครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ การเรียนการสอนให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านเทคโนโลยี และจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาต้องสร้างแรงจูงใจ

⁸¹ นรินทร์รัตน์ รักไธสงค์, “ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,” **วารสาร มจร บาลีศึกษายุทธศาสตร์** 7, 3 (กันยายน - ธันวาคม 2564): บทคัดย่อ.

⁸² โกสินธุ์ สมุทรกลาง, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา,” **วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ** 8, 1 (มกราคม - มิถุนายน 2565): บทคัดย่อ.

และกระตุ้นครูให้มีความกระตือรือร้นและมีความสนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ⁸³

มาร์ติน (Martin) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้นำระดับกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาในนิวซีแลนด์ ผลวิจัยพบว่า บทบาทของผู้นำระดับกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาในนิวซีแลนด์นั้นมีความซับซ้อน เต็มไปด้วยความภาระงานที่มากมาย การปฏิรูปการศึกษาที่เริ่มขึ้นในทศวรรษ 1980 ได้เพิ่มแรงกดดันต่อผู้นำการศึกษาระดับสูง ส่งผลให้มีการมอบหมายความรับผิดชอบไปยังระดับอื่น ๆ ในลำดับชั้นของโรงเรียน โดยมีภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นสำหรับผู้นำระดับกลาง เป็นผลให้ขอบเขตและปริมาณของงานที่พวกเขาคาดว่าจะดำเนินการได้นำไปสู่บทบาทในการปฏิบัติงานที่มากขึ้นสำหรับผู้ปฏิบัติงานเหล่านี้ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำระดับกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนิวซีแลนด์ โดยแบบสอบถามเชิงคุณภาพดำเนินการกับคณะกรรมการบริหารผู้นำระดับสูง และผู้นำระดับกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองใหญ่ 5 แห่ง ผลการวิจัยเผยให้เห็นข้อตกลงที่ยึดถือกันระหว่างคณะกรรมการ ผู้นำระดับสูงและผู้นำระดับกลางเกี่ยวกับความคาดหวังในบทบาทของผู้นำระดับกลางและภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ผู้นำระดับกลางมีหน้าที่รับผิดชอบในการเป็นผู้นำที่หลากหลายซึ่งส่งผลกระทบต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน ความซับซ้อนของบทบาทของผู้นำระดับกลางนั้นมีมาก สำหรับผู้ปฏิบัติงานจำนวนมาก พวกเขารู้สึกไม่พร้อมที่จะรับมือกับภาระงานที่เพิ่มขึ้นและความท้าทายที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าผู้นำระดับกลางมีบทบาทสำคัญในศูนย์กลางของลำดับชั้นของโรงเรียน โดยเป็นสื่อกลางระหว่างผู้นำระดับสูงกับเจ้าหน้าที่ภายในแผนกของตน อย่างไรก็ตาม หากผู้นำระดับกลางต้องปฏิบัติตามบทบาทของตนในฐานะผู้นำด้านการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่พวกเขาจะได้รับการฝึกอบรมที่จำเป็นและการสนับสนุนเพื่อสร้างความสามารถในการเป็นผู้นำ⁸⁴

⁸³ C. L. Feltcher, *The Role Of High School Department Chairpersons in a Large Urban School System* (Chicago, ILL: Ronald Mc Nelley, 2015), 1265.

⁸⁴ Bassett Martin, "The role of middle leaders in New Zealand secondary schools: Expectations and challenges," *Waikato Journal of Education* 21, 1 (2016). 97.

แมคคาร์ธี (McCarthy) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการ เรื่อง การสังเกตการสอน การวัดผลประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด⁸⁵

ยูคามากา (Ukamaka) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดการการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐ Enugu เป็นการสำรวจเชิงอธิบายที่ศึกษาดำรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนสามารถมีบทบาทสำคัญในการจัดการการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ดังนั้น จากการศึกษาเพิ่มเติมพบว่าผู้บริหารโรงเรียนสมควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ต้องใช้เงินทุนมากขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิผล เช่นเดียวกับความร่วมมือของผู้นำชุมชน หากผู้บริหารโรงเรียนต้องประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงแนะนำดังนี้ มีความจำเป็นที่จะต้องมีความเพียงพอสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสำหรับการดำเนินการอย่างรวดเร็วหากมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมใด ๆ เงินทุนที่จัดให้จะนำไปใช้ในการจัดซื้ออุปกรณ์ให้สอดคล้องกับความท้าทายทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับบุคลากรและนักศึกษา ผู้นำชุมชนควรร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมของชุมชน เช่น เทศกาล ความเชื่อ และการปฏิบัติ จะไม่ขัดขวางกิจกรรมของโรงเรียน จำเป็นต้องมีการดำเนินการและรวมการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน หลักสูตรของโรงเรียนโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย เวทีนี้เป็นเวทีสำหรับทุกคนที่จะรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นในสภาพแวดล้อมของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบโรงเรียน⁸⁶

⁸⁵ Robert McCarthy, **Participation on Planned Development Influenced by Government of Developing Countries at Local Level in Rural Aress**, Essay in Rural Sociology. Wageningen. Department of Rural Sociology on The Tropics. Wageningen Agricultural University, 2018.

⁸⁶Ukamaka N. Nweze, “Role of School Administrator in Managing Enviromental Changes in Secondary Schools in Enugu State of Nigeria,” **International Journal of Innovative Science and Research Technology** 4,3 (March – 2019)

ซูซาน และฮาร์ทซเลอร์(Susan and Hartzler) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการดูแลนักเรียนในโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่ ผลวิจัยพบว่า ความเชื่อมโยงในโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น การส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้บริหารที่เอาใจใส่และให้การสนับสนุนในโรงเรียนจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อโน้มน้าวความสำเร็จของนักเรียน และเพิ่มการสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับนักเรียนที่มีความเสี่ยงในระดับมากที่สุด จุดประสงค์ของกรณีศึกษาเชิงคุณภาพนี้ คือ เพื่อทำความเข้าใจว่าผู้บริหารที่บริหารในโรงเรียนมัธยมในเมืองใหญ่ในมิสซิสซิปปีมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนที่มีความเสี่ยงในระดับปานกลาง และปฏิบัติตามข้อกำหนดในการสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา การศึกษานี้ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างมีจุดประสงค์เพื่อเลือกนักเรียนที่มีความเสี่ยงที่ไม่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาตามข้อกำหนด ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมผ่านการสัมภาษณ์นักเรียนที่มีความเสี่ยงหกคนและผู้บริหาร การสังเกต และเอกสาร กรอบทฤษฎีของความเชื่อมโยงที่ดำเนินการโดย Waters, Cross, และ Runions (2009) ได้จัดเตรียมสำหรับดูและวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวม โดยใช้กรอบความเชื่อมโยงเพื่อดูข้อค้นพบ ประเด็นสำคัญสี่ประการปรากฏขึ้น ความรับผิดชอบ ความเกี่ยวข้อง การรับรู้ถึงคุณค่าร่วมกันของการศึกษา และความสม่ำเสมอ ผลการวิจัยยืนยันว่า “ความเหมาะสมต่อสิ่งแวดล้อมระหว่างบุคคล” ที่ตอบสนองได้สร้างขึ้นด้วยความสัมพันธ์ที่สนับสนุนของผู้บริหารแบบห่วงใย มีส่วนในการตัดสินใจของนักเรียนที่มีความเสี่ยงที่จะคงอยู่และปฏิบัติตามข้อกำหนดที่จำเป็นสำหรับการสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมปลาย⁸⁷

คูเนีย (Kurnia) ได้ศึกษาเรื่อง ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน (กรณีศึกษาโรงเรียน SMPN 1 Sambas ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในรัฐมัธยมต้นในอินโดนีเซีย ที่นำระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน (SPMI) ที่สร้างแบบจำลองที่โรงเรียน วัดจุดประสงค์ของการศึกษานี้ คือ เพื่ออธิบายระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน SMPN 1 Sambas ซึ่งการวิจัยดำเนินการโดยใช้แนวทางเชิงคุณภาพและเป็นกรณีศึกษา โดยขั้นตอนในการศึกษานี้ประกอบด้วยขั้นตอนของการเตรียมการ การดำเนินการ และการรายงานจากการวิจัยและได้ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้ 1) องค์กรประกอบทั้งหมดในการนำแบบจำลองระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนไปใช้ที่โรงเรียน SMPN 1 Sambas เพิ่มขึ้นโดยผู้บริหารโรงเรียน SMPN 1 Sambas โดยมีค่าเฉลี่ย คะแนน 84.34 จากคะแนนสูงสุด 100

⁸⁷SUSAN and HARTZLER, “THE ROLE OF ADMINISTRATOR LOOPING: CONNECTING STUDENTS TO CARING ADULTS INHIGH SCHOOL” (The Degree of DOCTOR OF EDUCATION Oklahoma State University 2019), Abstract.

คะแนน 2) ขั้นตอนการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas ได้ผ่านขั้นตอนการวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการกำกับดูแลตามข้อกำหนดและดำเนินการอย่างเหมาะสม 3) ผลลัพธ์ของระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas อยู่ในระดับดี 4) อุปสรรคต่อระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน SMPN 1 Sambas คือ การขาดความเข้าใจที่ถูกต้องของครู และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยตั้งสมมติฐานว่าผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม ดูแล ปรับปรุงคุณภาพในเรื่องนี้ และปัญหาทางด้านเงินทุนไม่เพียงพอ ข้อเสนอที่ได้จากการวิจัยนี้ คือ ระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน SMPN 1 Sambas ในประเทศอินโดนีเซีย อยู่ในระดับดี แต่ยังคงมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา⁸⁸

บัคค์ (Bugg) เกี่ยวกับการประกันคุณภาพและแผนพัฒนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ อิลลินอยส์สหรัฐอเมริกา การวิจัยเป็นการตรวจสอบวิเคราะห์ประสิทธิผลของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา และวางแผนพัฒนาของรัฐอิลลินอยส์ซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เพื่อใช้ในการตัดสินใจจากโรงเรียน จำนวน 2 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนที่จะมีการประกันคุณภาพและวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้ง 2 เป็นโรงเรียนไม่มีโครงสร้างอย่างเป็นทางการในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน 2) เนื่องจากโรงเรียนในชนบทสามารถใช้ประโยชน์จากกระบวนการประกันคุณภาพให้เป็นตัวกระตุ้นในการพัฒนาโครงสร้างการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นรูปแบบ แต่โรงเรียนในเมืองไม่สามารถประสบความสำเร็จตามขั้นตอนนี้ได้ 3) ผลกระทบทางบวกของการประกันคุณภาพ คือ เทคนิคการสอนที่ใช้ประโยชน์ได้ทั้ง 2 โรงเรียน 4) แม้ว่าการประกันคุณภาพจะปรากฏว่าประสบความสำเร็จในการชี้แนะประเด็นพัฒนา แต่มีข้อโต้แย้งการจัดตั้งนี้อาจจะล้มเหลวต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนซึ่งมีโครงสร้างที่อาจมีปัญหา 5) กรอบของการประกันคุณภาพมีศักยภาพที่ช่วยเหลือโรงเรียน⁸⁹

แอกทีน (Agthe) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร และครูในวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารและครูยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็น

⁸⁸ Sri Kurnia, “ Internal Quality Assurance System (Case Study of Model School in State Junior High School Sambas 1),” **Journal of Education, Teaching and Learning** 4, 2 (2019) 432-442.

⁸⁹ K. A. Bugg , “Quality Assurance and Improvement planning in Illinois” Unpublished doctoral dissertation, Illinois State University, Normal, IL. 2000.

คณะ 2) ผู้บริหารทำหน้าที่บริหารงานอื่น ๆ มากเกินไป ควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษาให้มากขึ้น 3) ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าโครงการสอนมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรของโรงเรียน 4) นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้บริหารจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน มีการทำงานเป็นคณะมากขึ้น⁹⁰

---

⁹⁰ Robert R. Agthe, **The Elementary Principals Perception of Their own and Teachers Role in Curriculum Decision Making**, Accessed 20 February 2021. Available from <http://www.lipumi.com/dissertation/fullcit/309793>

สรุป

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี สรุปได้ว่าบทบาทของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของผู้บริหารที่ถูกคาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคมสำหรับบุคคลที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ควรปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรืออำนาจหน้าที่ การงานที่ได้รับมอบหมายและกำหนดไว้ให้เหมาะสม ประกอบด้วย บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ ส่วนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง กระบวนการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินผลการศึกษา อันจะส่งผลให้สถานศึกษาเกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการบริหารการดำเนินงานคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นกระบวนการควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินผลการศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิ ภาพในการทำงานและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป ในส่วนของบทบาทของผู้บริหารผู้วิจัยใช้แนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ซึ่งได้เสนอไว้ 3 บทบาท ดังนี้ 1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2) บทบาทด้านสารสนเทศ 3) และบทบาทด้านการตัดสินใจ ในส่วนของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้สถานศึกษา เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 28 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ 1 คน ครูปฏิบัติหน้าที่ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน และครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 112 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

โดยการศึกษารายงาน เอกสาร ตำรา บทความต่าง ๆ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง บทบาทของผู้บริหาร และการดำเนินงานประกันคุณภาพ และจัดทำโครงร่างงานวิจัยเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเสนอต่อภาควิชาเพื่อนำเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย พิจารณานอมนัติ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินตามโครงการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ทดสอบและปรับปรุงเครื่องมือ และนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยการนำร่างผลวิเคราะห์ แปลผลและอภิปรายผล มาจัดทำรายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความ

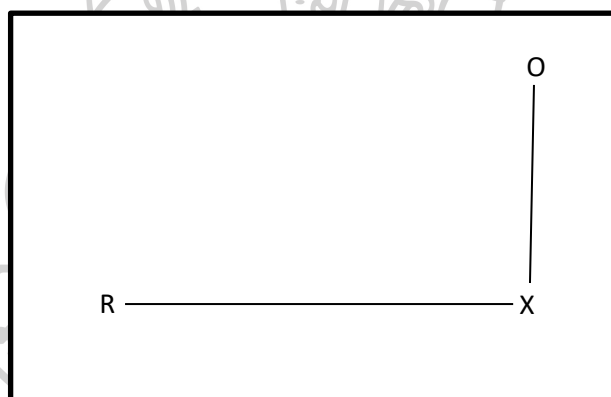
ถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเสนอแนะ จากนั้นจัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้แผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study design) ซึ่งแสดงเป็นแผนแบบได้ดังนี้

เมื่อ	R	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
	X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
	O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

สำหรับประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 29 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรีซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁹¹ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 28 แห่ง จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายบริหารวิชาการ 1 คน ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ 1 คน และครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 112 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวแปร ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐานเป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานสภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน
2. ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) ประกอบด้วย

2.1) บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal roles, X₁)

หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะตัวของผู้บริหาร เป็นสัญลักษณ์ของหัวหน้าในการใช้หลักเกณฑ์เพื่อกำหนดสังคมขององค์กร แรงจูงใจ กฎหมาย และพิธีการในหน้าที่ต่างๆ ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน ประเพณี หรือพิธีการขององค์กร และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา มุ่งการอำนวยความสะดวก การจูงใจ การติดต่อสื่อสาร และการควบคุม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และสามารถติดต่อกับผู้บริหารระดับเดียวกัน บุคคล หรือกลุ่ม

---

⁹¹ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," *Journal for Education and Psychological Measurement* November 1970 (1970) 30, 607-610.

บุคคลภายนอกองค์กร ผู้บริหารต้องพัฒนาเครือข่ายงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของตนด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

2.2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational roles, X_2) หมายถึง พฤติกรรมการแสวงหาและรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อจะได้พัฒนาองค์กรและสภาพแวดล้อมขององค์กร รับข้อมูลข่าวสารเข้ามาสู่องค์กรในรูปแบบการวิเคราะห์การดำเนินงานภายในองค์กร เหตุการณ์ภายนอก ความคิดเห็น และแนวโน้มต่าง ๆ และนำข้อมูลข่าวสารจากภายนอกเข้าสู่องค์กร และนำข้อมูลข่าวสารภายในจากผู้ใต้บังคับบัญชาในส่วนที่ดี มาถ่ายทอดค่านิยมสู่องค์กรเพื่อชี้นำผู้ใต้บังคับบัญชา และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารสู่บุคคลภายนอกที่หลากหลาย ผู้บริหารต้องแสดงความสามารถในทางสัมพันธ์กับชุมชนประชาสัมพันธ์องค์กร รายงานข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงาน แผนงานและนโยบายขององค์กร และส่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3) บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional roles, X_3) หมายถึง พฤติกรรมการเป็นผู้ริเริ่มและออกแบบควบคุมการเปลี่ยนแปลงในองค์กร การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่แท้จริง มีการแก้ปัญหาอย่างรอบคอบและรวดเร็ว สามารถตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่าง ๆ ในองค์กรตามจุดที่ต้องการ ควบคุมดูแลระบบโดยอาศัยการจัดสรรทรัพยากร และเป็นผู้แทนขององค์กร ในฐานะผู้เจรจาที่สำคัญกับบุคคลอื่นหรือองค์กรอื่น เพื่อให้สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร

3. ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีรายละเอียด

3.1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y_1) หมายถึง สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสร้างความรู้ ความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา แล้วนำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

3.2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y₂) หมายถึง สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี ซึ่งนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อวางแผนการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติจริงของสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเห็นชอบก่อนนำไปปฏิบัติ

3.3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y₃) หมายถึง ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานและโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด

3.4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Y₄) หมายถึง สถานศึกษามีระบบในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยสถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายตามความเหมาะสม และดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งจัดทำสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

3.5) ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (Y₅) หมายถึง สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยสถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินงานติดตามผล วิเคราะห์ และกำหนดกรอบเวลาพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผล จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Y₆) หมายถึง สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไป และผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบและจัดส่งรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี มีการเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษานำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานสภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์จากแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลักษณะของแบบสอบถามในตอน 2 และ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของไลเคิร์ต⁹² (Likert's rating scale) โดยกำหนดช่วงระดับของคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร /การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
อยู่ในระดับน้อยที่สุดมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร /การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
อยู่ในระดับน้อยที่สุดมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร /การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
อยู่ในระดับปานกลางมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

⁹² Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw-hill, 1961), 279.

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร /การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
อยู่ในระดับมากมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร /การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหา งานเอกสาร ตำรา วรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารจากแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามแนวคิดสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากนั้นนำผลของ ข้อมูลที่ศึกษามาสร้างเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำนวน 8 แห่ง แห่งละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ 1 คน ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน และครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 32 คน

ขั้นที่ 4 นำเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient)⁹³ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.988

ขั้นที่ 5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

⁹³ John W. Best, **Research in Education** (New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970),

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาลัยศิลปากร โดยผ่านหัวหน้าภาควิชา การบริหารการศึกษาเพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีเพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 28 แห่ง จากผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน และครูผู้สอน เพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อม แนบซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อให้สถานศึกษาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และในกรณีที่ได้อะไร ข้อมูลไม่ครบ ผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อกอกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูล และระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษาและข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency : f) และใช้ค่าร้อยละ (percentage : %)
2. การวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard

deviation : SD) โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)⁹⁴ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารหรือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารหรือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารหรือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารหรือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารหรือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารหรือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากาญจนบุรี ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 ถึง 0.29 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 ถึง 0.69 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 ถึง 1.00 แสดงว่า บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง⁹⁵

⁹⁴ John W. Best, **Research in Education**, 4th ed. (Englewood cliffs: Prentice Hall, Inc., 1983), 190.

⁹⁵ ศิริชัย กาญจนวสี และคนอื่น, **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555). 112

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้สถานศึกษา เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 28 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ 1 คน ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน และครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 112 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร ตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency : f) ร้อยละ (Percentage : %) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : SD) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี การวิจัยครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ประชากร คือ สถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี จำนวน 29 แห่ง กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 28 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการ 1 คน 2) รองผู้อำนวยการ 1 คน 3) ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน 4) ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ตามแนวคิดของมินท์เบิร์ก (Mintzberg) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามคู่มือสำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 112 ฉบับจากสถานศึกษา 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยหาความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	40	35.71
	- หญิง	72	64.29
	รวม	112	100
2	อายุ		
	- 21 – 30 ปี	14	12.50
	- 31 – 40 ปี	43	38.79
	- 41 – 50 ปี	32	28.97
	- 50 ปีขึ้นไป	23	19.74
	รวม	112	100
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	- ปริญญาตรี	27	24.11
	- ปริญญาโท	76	67.85
	- ปริญญาเอก	9	8.04
	รวม	112	100
4	ตำแหน่งปัจจุบัน		
	- ครู	56	50.00
	- ผู้บริหารสถานศึกษา	56	50.00
	รวม	112	100
5	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	- 1 - 5 ปี	37	33.03
	- 6 - 10 ปี	14	12.50
	- 11 - 15 ปี	27	24.11
	- 16 - 20 ปี	9	8.04
	- 21 - 25 ปี	8	7.14
	- 26 - 30 ปี	7	6.26
	- มากกว่า 30 ปี	10	8.92
	รวม	112	100

จากตารางที่ 2 พบว่า จากจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 112 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คือ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 ส่วนเพศชายมีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71

ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 38.79 และรองลงมาคืออายุระหว่าง 41 - 50 ปีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 28.97 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.74 และน้อยที่สุดคือ อายุระหว่าง 21 -30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 67.85 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 24.11 และน้อยที่สุดคือ ปริญญาเอกจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.04

ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 1 - 5 ปีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 33.03 รองลงมาคือ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 11 - 15 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 24.11 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 6 - 10 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันมากกว่า 30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.92 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 16 - 20 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.04 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 21 - 25 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 และน้อยที่สุดคือประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 26 - 30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.26

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของมินท์เบิร์ก (Mintzberg) ในการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี วิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (X_{tot})

(n=112)

ด้านที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	4.57	0.45	มากที่สุด
2	บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2)	4.52	0.43	มากที่สุด
3	บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3)	4.51	0.46	มากที่สุด
รวม(X_{tot})		4.53	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, SD = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.57$, SD = 0.45) บทบาทด้านสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.52$, SD = 0.43) และบทบาทด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.51$, SD = 0.46)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.43 – 0.46 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ในการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีเป็นรายด้าน ใช้การวิเคราะห์ด้วยค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดตารางที่ 3 – 5

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(n=112)

ข้อ	บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1	ผู้บริหารแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นผู้นำสามารถเป็นตัวแทนสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่สำคัญทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา	4.47	0.58	มาก
2	ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แบบแผน ของทางโรงเรียนและเป็นไปตามวัฒนธรรมขององค์กร	4.61	0.57	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรม ค่านิยม เจตคติที่ดีแก่องค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีภายในองค์กร	4.55	0.61	มากที่สุด
4	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	4.62	0.48	มากที่สุด
5	ผู้บริหารมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน อย่างมีมิตรไมตรีและเสมอภาค	4.52	0.61	มากที่สุด
6	ผู้บริหารมีการชักจูง โน้มน้าว และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา	4.46	0.59	มาก
7	ผู้บริหารมีการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา	4.70	0.46	มากที่สุด
8	ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมพัฒนาครูที่ปฏิบัติการสอน ให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.60	0.49	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(n=112)

ข้อ	บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (X_1)	$\bar{X}$	SD	ระดับ
9	ผู้บริหารมีการติดต่อ สื่อสารกับผู้บริหารระดับเดียวกัน บุคคล หรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กร เพื่อรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาของตนเอง	4.66	0.47	มากที่สุด
รวม		4.57	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านบทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ และอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารมีการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.46$) ผู้บริหารมีการติดต่อ สื่อสารกับผู้บริหารระดับเดียวกัน บุคคล หรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กร เพื่อรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาของตนเอง ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.47$) ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.48$) ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แบบแผน ของทางโรงเรียนและเป็นไปตามวัฒนธรรมขององค์กร ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.57$) ผู้บริหารจัดการฝึกอบรม พัฒนาคู่มือที่ปฏิบัติการสอนให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.49$) ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรม ค่านิยม เจตคติที่ดีแก่องค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีภายในองค์กร ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.61$) ผู้บริหารมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน อย่างมีมิตรไมตรีและเสมอภาค ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.61$) ผู้บริหารแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นผู้นำสามารถเป็นตัวแทนสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่สำคัญ ทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.58$) และผู้บริหารมีการชักจูง โน้มน้าว และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.59$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.46 – 0.61 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีด้านสารสนเทศ

(n=112)

ข้อ	บทบาทด้านสารสนเทศ (X ₂)	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1	ผู้บริหารมีการศึกษา ค้นคว้า หาความรู้เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และมีความน่าเชื่อถือ	4.42	0.56	มาก
2	ผู้บริหารมีการรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มาใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.54	0.53	มากที่สุด
3	ผู้บริหาร นำข้อมูล ข่าวสารภายในสถานศึกษาจากผู้ได้บังคับบัญชาในสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ มาถ่ายทอด ค่านิยม สู่องค์กร เพื่อชี้นำผู้ได้บังคับบัญชา	4.53	0.50	มากที่สุด
4	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของสถานศึกษามาจัดทำเป็นสารสนเทศ เพื่อเผยแพร่สู่ภายนอกสถานศึกษา	4.51	0.50	มากที่สุด
5	ผู้บริหารมีการใช้ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงาน ภายในสถานศึกษา	4.53	0.57	มากที่สุด
6	ผู้บริหารมีการประชุม ชี้แจง เกี่ยวกับการดำเนินงาน แผนงานและนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.64	0.48	มากที่สุด
7	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ไปยังนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.53	0.54	มากที่สุด

ตารางที่ 5 (ต่อ) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีด้านสารสนเทศ

(n=112)

ข้อ	บทบาทด้านความสารสนเทศ (X_2)	$\bar{X}$	SD	ระดับ
8	ผู้บริหารมีการรวบรวม และจัดเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.50	0.55	มากที่สุด
รวม		4.52	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, SD = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารมีการประชุม ชี้แจง เกี่ยวกับการดำเนินงาน แผนงานและนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.64$, SD = 0.48) ผู้บริหารมีการรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มาใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.54$, SD = 0.53) ผู้บริหาร นำข้อมูล ข่าวสารภายในสถานศึกษาจากผู้ได้บังคับบัญชาในสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ มาถ่ายทอดค่านิยมสู่องค์กรเพื่อชี้นำผู้ได้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.53$, SD = 0.50) ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ไปยังนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.53$, SD = 0.54) ผู้บริหารมีการใช้ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.53$, SD = 0.57) ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของสถานศึกษาจัดทำเป็นสารสนเทศ เพื่อเผยแพร่สู่ภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.51$, SD = 0.50) ผู้บริหารมีการรวบรวม และจัดเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, SD = 0.55) และผู้บริหารมีการศึกษาค้นคว้า หาความรู้เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.42$, SD = 0.56)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.48 – 0.57 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ

(n=112)

ข้อ	บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3)	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงาน	4.56	0.57	มากที่สุด
2	ผู้บริหารมีการสำรวจ และเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.48	0.60	มาก
3	ผู้บริหารสามารถรับรู้ถึงสภาพปัญหา และวิเคราะห์สภาพปัญหาจากสาเหตุที่แท้จริง และเลือกแนวทางการแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี	4.41	0.61	มาก
4	ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กรได้ด้วย ความถูกต้องและยุติธรรม	4.37	0.64	มาก
5	ผู้บริหารมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายงานต่างๆ ตามความเหมาะสม	4.49	0.57	มาก
6	ผู้บริหารมีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้ตรงกับความต้องการจำเป็นของแต่ละฝ่ายงานต่างๆ ในสถานศึกษาตามความต้องการได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม	4.51	0.54	มากที่สุด
7	ผู้บริหารมีวาทศิลป์ และทักษะในการพูดที่ดีในเจรจาต่อรองและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่าย	4.53	0.50	มากที่สุด
8	ผู้บริหารมีข้อมูลที่สำคัญในการนำไปประกอบการเจรจาต่อรอง	4.58	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจ

(n=112)

ข้อ	บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3)	$\bar{X}$	SD	ระดับ
9	ผู้บริหารสามารถเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการเจรจาที่สำคัญกับบุคคลภายนอก ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา	4.63	0.48	มากที่สุด
รวม		4.51	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านการตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้บริหารสามารถเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการเจรจาที่สำคัญกับบุคคลภายนอก ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.48$) ผู้บริหารมีข้อมูลที่สำคัญในการนำไปประกอบการเจรจาต่อรอง ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.50$) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อนำไปกำหนดนโยบาย และแผนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.57$) ผู้บริหารมีวาทศิลป์ และทักษะในการพูดที่ดีในเจรจาต่อรองและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.50$) ผู้บริหารมีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้ตรงกับความต้องการจำเป็นของแต่ละฝ่ายงานต่างๆ ในสถานศึกษาตามความต้องการได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.54$) ผู้บริหารมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายงานต่างๆ ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.49$, $SD = 0.57$) ผู้บริหารมีการสำรวจและเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.60$) ผู้บริหารสามารถรับรู้ถึงสภาพปัญหา และวิเคราะห์สภาพปัญหาจากสาเหตุที่แท้จริง และเลือกแนวทางการแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.61$) และผู้บริหารสามารถตัดสินใจใน

การแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กรได้ด้วยความถูกต้องและยุติธรรม ($\bar{X} = 4.37$, $SD = 0.64$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.48 – 0.64 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามคู่มือสำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการวิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีวิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (Y_{tot})

(n=112)

ข้อ	การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y_1)	4.63	0.45	มากที่สุด
2	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_2)	4.56	0.51	มากที่สุด
3	ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_3)	4.55	0.50	มากที่สุด
4	ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Y_4)	4.54	0.50	มากที่สุด
5	ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา (Y_5)	4.58	0.50	มากที่สุด
6	จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Y_6)	4.65	0.47	มากที่สุด
รวม(Y_{tot})		4.59	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, SD = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.65$, SD = 0.47) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, SD = 0.45) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$,SD = 0.50) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.56$, SD = 0.51) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$, SD = 0.50) และประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.54$, SD = 0.50)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.45 – 0.51 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ	4.66	0.58	มากที่สุด
2	สถานศึกษาสร้างความรู้ ความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	0.54	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ) คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{x}$	SD	ระดับ
3	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษา	4.67	0.48	มากที่สุด
4	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาจากการดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา	4.58	0.59	มากที่สุด
5	สถานศึกษาใช้ข้อมูลสารสนเทศจากผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาพิจารณาและกำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปได้	4.60	0.54	มากที่สุด
6	สถานศึกษาได้ศึกษาคู่มือการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ	4.62	0.54	มากที่สุด
7	สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา	4.76	0.49	มากที่สุด
8	สถานศึกษาเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาแล้ว พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ	4.59	0.49	มากที่สุด
รวม		4.63	0.45	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.76$, $SD = 0.49$) สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.48$) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.58$) สถานศึกษาได้ศึกษาคู่มือการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.54$) สถานศึกษาใช้ข้อมูลสารสนเทศจากผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาพิจารณาและกำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.54$) สถานศึกษาสร้างความรู้ ความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.54$) สถานศึกษาเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาแล้ว พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.49$) และสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาจากการดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.59$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.48 – 0.59 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานประกอบผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ	4.46	0.61	มาก
2	สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพ ภายในและภายนอกของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็น ฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.57	0.58	มากที่สุด
3	สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและ ภายนอกของสถานศึกษาเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควร พัฒนา โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษาตาม แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์	4.59	0.55	มากที่สุด
4	สถานศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 - 5 ปี เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์ใน การพัฒนาแผนงานประจำปี	4.54	0.61	มากที่สุด
5	สถานศึกษาวิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับ จัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุม มาตรฐานของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี	4.58	0.58	มากที่สุด
6	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ ต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.56	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
7	สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง	4.61	0.57	มากที่สุด
รวม		4.56	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.57$) สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษาตามแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.55$) สถานศึกษาวิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.58$) สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.58$) สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.61$) สถานศึกษาวิเคราะห์พัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์ในการพัฒนาแผนงานประจำปี ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.61$) และสถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานประกอบผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายในและ

ภายนอกสถานศึกษา โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.46$, $SD = 0.61$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.55 – 0.61 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.55	0.63	มากที่สุด
2	สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระบบแบบแผน	4.56	0.63	มากที่สุด
3	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในแต่ละแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.57	0.58	มากที่สุด
4	สถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการในแต่ละแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ	4.59	0.58	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานและโครงการ และกิจกรรมต่างๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด	4.54	0.61	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการนำผลการปฏิบัติงานของแต่ละแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ มาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง	4.55	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
7	สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานของฝ่ายงานต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ	4.52	0.60	มากที่สุด
8	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครู และบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	4.54	0.57	มากที่สุด
รวม		4.55	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้สถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะทำงานในแต่ละแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.58$) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานในแต่ละแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.58$) สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระเบียบแบบแผน ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.63$) สถานศึกษามีการนำผลการปฏิบัติงานของแต่ละแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ มาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.53$) สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.63$) สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครู และบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.57$) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานและโครงการ

และกิจกรรมต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.61$) และสถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานของฝ่ายงานต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.60$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.53 – 0.63 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษามีระบบในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.55	0.55	มากที่สุด
2	สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.55	0.55	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้เพื่อการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.51	0.55	มากที่สุด
4	สถานศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างเครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามความเหมาะสม	4.46	0.58	มาก
5	สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.56	0.61	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
6	สถานศึกษาจัดทำสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	4.60	0.54	มากที่สุด
รวม		4.54	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษาจัดทำสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.54$) สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.61$) สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.55$) สถานศึกษามีระบบในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.55$) สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ เพื่อการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.55$) และสถานศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างเครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.58$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.54 – 0.61 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

(n=112)

ข้อ	ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.66	0.53	มากที่สุด
2	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล และกำหนดปฏิทินงานติดตาม เพื่อวางแผนการติดตามผลการดำเนินการ	4.66	0.53	มากที่สุด
3	สถานศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดกรอบเวลาพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผล และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ	4.57	0.58	มากที่สุด
4	สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	4.51	0.55	มากที่สุด
5	สถานศึกษานำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากรายงานผลการติดตามไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.53	0.55	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีกระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ	4.57	0.55	มากที่สุด
รวม		4.58	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.53$) สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล และกำหนดปฏิทินงานติดตาม เพื่อวางแผนการติดตามผลการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.53$) สถานศึกษามีกระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.55$) สถานศึกษาวิเคราะห์และกำหนดกรอบเวลาพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผล และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.58$) สถานศึกษานำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากรายงานผลการติดตามไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.55$) และสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.55$)

เมื่อพิจารณาสวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.53 – 0.58 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

(n=112)

ข้อ	จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1	สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำ รายงานผลการประเมินตนเอง	4.68	0.47	มากที่สุด
2	สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไป และผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่ สถานศึกษากำหนด	4.63	0.57	มากที่สุด
3	สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ	4.68	0.52	มากที่สุด
4	สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อ หน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี	4.71	0.51	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานผลการประเมิน ตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.55	0.60	มากที่สุด
6	สถานศึกษานำข้อมูลจากรายงานผลการประเมิน ตนเองและข้อเสนอแนะไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.65	0.58	มากที่สุด
รวม		4.65	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ต่อหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.51$)สถานศึกษานำผลการประเมิน คุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.68$, $SD = 0.47$) สถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้คณะกรรมการ

สถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ($\bar{X} = 4.68$, $SD = 0.52$) สถานศึกษานำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.58$) สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไป และผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.57$) และสถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.60$)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.47 – 0.60 หมายความว่ามีการกระจายของข้อมูลในระดับน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (Y ₁)	จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา (Y ₂)	ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา (Y ₃)	ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา (Y ₄)	ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษา (Y ₅)	จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Y ₆)	ภาพรวม (Y _{tot})
บทบาทด้าน สัมพันธ์บุคคล (X ₁)	.637**	.680**	.744**	.582**	.604**	.588**	.697**
บทบาทด้าน สารสนเทศ (X ₂)	.561**	.624**	.632**	.534**	.500**	.452**	.600**
บทบาทด้านการ ตัดสินใจ (X ₃)	.574**	.656**	.747**	.571**	.612**	.551**	.675**
ภาพรวม (X _{tot})	.632**	.699**	.758**	.602**	.613**	.569**	.704**

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 14 พบว่า บทบาทผู้บริหารโดยภาพรวม (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .704^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาบทบาทผู้บริหารรายด้าน ($X_1 - X_3$) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี รายงาน ($Y_1 - Y_6$) พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กันทุกคู่ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ บทบาทด้านการตัดสินใจ (X_3) กับการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .747** ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2) กับการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Y_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .452**

เมื่อพิจารณาบทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี รายงาน ($Y_1 - Y_6$) พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กันทุกคู่ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ บทบาทผู้บริหาร (X_{tot}) กับการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (Y_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .758** ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ บทบาทด้านสารสนเทศ (X_2) กับการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Y_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .569**

เมื่อพิจารณาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (Y_{tot}) กับการบริหารรายด้าน ($X_1 - X_3$) พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กันทุกคู่ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (Y_{tot}) กับการบริหารด้านสัมพันธ์บุคคล (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .697** ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี (Y_{tot}) กับการบริหารด้านสารสนเทศ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .600**

สรุปผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่า บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกัน ในระดับสูง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้สถานศึกษา เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 112 ฉบับจากสถานศึกษา 28 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน 3) ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ 1 คน 4) ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg) กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามคู่มือสำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ มีข้อค้นพบสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจตามลำดับ
2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า .

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยคติจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามลำดับ

3. บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการและแสดงบทบาทในการบริหารสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยผู้บริหารได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมาย และแนะแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา และผู้บริหารได้ให้ความสำคัญในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยมุ่งเน้นในด้านการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี กับบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความสามัคคีภายในสถานศึกษาก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม และผู้บริหารมีการติดต่อประสานงานกับบุคลากรเพื่อรับทราบปัญหา และการดำเนินงานต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผนการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารยังมีการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรรับทราบข้อมูล สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ เมื่อผู้บริหารแสดงบทบาทในการบริหารได้เป็นอย่างดี จะส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลกับสถานศึกษาจึงส่งผลให้บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของนายอภิรัตน์ ช่างเกวียน ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม พบว่า บทบาทของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี เป็นรายด้านพบว่า บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด เป็นอันดับแรก อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับบุคลากรภายในสถานศึกษา เพราะการปฏิบัติงานทุกภารกิจ จะดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ จะต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคลากรทุกคนทำให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้ กำหนดไว้ และผู้บริหารได้แสดงถึงความเป็นผู้นำของสถานศึกษา ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และ วัฒนธรรมขององค์กร มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา พร้อมทั้ง ชักจูง โน้มน้าว และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน บุคลากรส่งผลให้การปฏิบัติงานและภารกิจต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ โดยทำให้บทบาทด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชานันท์ รุจิราภักดิ์สิทธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อยู่ในระดับมาก

บทบาทด้านสารสนเทศมีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับสอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ศึกษา ค้นคว้าและหาความรู้ใหม่จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้อยู่เสมอ เพื่อนำข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์เหล่านั้นมาถ่ายทอดไปสู่บุคลากรภายในสถานศึกษาผ่านการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุม การสัมมนา และการจัดอบรม ส่งผลให้บุคลากรภายในสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยพัชรินทร์ สายขุน ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่ม กาญจนนาวิกวิทยาลัย พบว่า บทบาทของผู้บริหาร เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า บทบาทด้านผู้ ส่งเสริมสนับสนุนอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุน บุคลากรในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการประชุม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสัมมนาและการจัดการ อบรม เพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ และนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

บทบาทด้านการตัดสินใจ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา และโอกาสเมื่อพบเจอกับสถานการณ์ต่างๆ สามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี และมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือ โครงการได้อย่างเหมาะสม มีทักษะในการเจรจาและต่อรองกับผู้ประกอบการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิษฐ์พล รอบจังหวัด ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของ

ผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า บทบาทด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารเปรียบเสมือนตัวแทนขององค์กรในการกำหนดทิศทางการทำงานต่าง ๆ โดยผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหา และตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

2. จากผลการวิจัย การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าการดำเนินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการ เพื่อเป็นกระบวนการในการที่จะทำให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษา โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ไว้เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน และมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างถูกต้อง เป็นระบบและครบขั้นตอน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาได้ตามเป้าหมาย และมาตรฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาควิวัฒน์ เหมนวล ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 32 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาการดำเนินประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี เป็นรายด้านพบว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองมีค่ามัธยเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับแรก อาจเป็นเพราะการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองนั้น ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลสารสนเทศนั้น ส่งผลต่อความความน่าเชื่อถือและความสมบูรณ์ของรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจึงต้องเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้อง

กับการพัฒนาสถานศึกษา และผลดำเนินงานของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาที่เกิดขึ้นจริงและสามารถสะท้อนคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วนชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรณยุทธ สังสุทธิ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่ามัธยิมเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับสอง อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนด เป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง อื่น ๆ ในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษานำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริงและได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นารีรัตน์ คณาจันทร์ ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ระดับ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีค่ามัธยิมเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับสาม อาจเป็นเพราะสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาได้วางแผนติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ และดำเนินการตามแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา ซึ่งมีการตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพ เพื่อรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และนำไปสู่การเสนอแนะมาตรการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไสยาสน์ ได้ศึกษาเรื่อง เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 31 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับสี่ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา จากนั้นรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพภายในด้านจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา สภาพภายนอกด้านโอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และนำไปสู่การกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้ได้มาซึ่งจุดหมายปลายทางอย่างมีทิศทางที่เหมาะสม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของโกสินธุ์ สมุทรกลาง ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความเห็นของครูในสถานศึกษาเอกชนโรงเรียนในระบบสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับห้า อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้การพัฒนาสถานศึกษาบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้นสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของละคร เขียนชานาจ ได้ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดเป็นอันดับสุดท้าย อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาได้กำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและระดับสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม โดยดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตชัย บุญเทียน ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของครูกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการดำเนินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า บทบาทผู้บริหารกับการดำเนินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือคล้อยตามกัน กล่าวคือ ถ้าผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความรับผิดชอบ และแสดงออกถึงบทบาทหน้าที่ในด้านการบริหารได้เป็นอย่างดี จะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งงานที่สำคัญของสถานศึกษา หากผู้บริหารแสดงบทบาทในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย วางแผนการจัดการศึกษา การควบคุมคุณภาพ การส่งเสริมความสัมพันธ์กับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งสัมพันธ์ชุมชน และผู้ปกครอง ก็จะทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลกับสถานศึกษา

สอดคล้องกับงานวิจัยของนรินทร์รัตน์ รักไธสงค์ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายคู่พบว่าบทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กันทุกคู่ในลักษณะคล้ายตามกันโดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ บทบาทผู้บริหารกับการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารต้องแสดงบทบาทของผู้บริหารในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา โดยจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน การติดตามตรวจสอบ และการพัฒนาและปรับปรุงแผนการดำเนินงาน ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา ต้องมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถและความถนัดของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผู้บริหารจะต้องช่วยเหลือ สนับสนุนและสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการติดตามการปฏิบัติงาน เพื่อทราบขั้นตอนการดำเนินงานและคาดการณ์ระยะเวลาเสร็จสิ้นของการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการ และนำผลลัพธ์ของการดำเนินงานมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเฟลตเซอร์ โดยการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในรัฐเวจเจเนีย พบว่าส่วนมากได้ใช้เวลาในการบริหารจัดการ การวางแผนการดำเนินงาน การควบคุม การประชุม เตรียมการ และการติดตามเกี่ยวกับงบประมาณ ตรวจสอบเกี่ยวกับการซ่อมแซมเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านเทคโนโลยี และจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาต้องสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นครูให้มีความกระตือรือร้นและมีความสนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอ ส่วนคู่ที่มีสหสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ บทบาทของผู้บริหารกับการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารจะต้องนำสารสนเทศที่เป็นผลการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษามาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พร้อมทั้งสรุปผลการดำเนินงานตามประเด็นเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ และหาจุดที่ควรพัฒนา และจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา

เพื่อนำไปเป็นสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เลอศักดิ์ ตามา ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่าพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 22 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายคู่การดำเนินประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กับบทบาทของผู้บริหารรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กันทุกคู่ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือ การดำเนินประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีกับบทบาทด้านสัมพันธ์บุคคล ทั้งนี้เพราะผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและสร้างขวัญกำลังใจให้กับครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับ อภิญา ศรีเวียง ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปน้อยดังนี้ ผู้คาดการณ์ ผู้ประเมิน ผู้อำนวยการผู้ส่งเสริมสนับสนุนและผู้ให้คำปรึกษา และบทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ การดำเนินประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กับ บทบาทด้านสารสนเทศ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารจะต้องมีการบริหารจัดการด้านสารสนเทศของสถานให้เป็นระบบแบบแผน โดยใช้เทคโนโลยีในพัฒนาระบบสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อความสะดวก และรวดเร็ว และสามารถนำสารสนเทศที่เก็บรวบรวมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาและปรับปรุงแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับณัฐกรณ์ หิรัญชาติ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านบทบาทการตัดสินใจ และการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยกว่าด้านอื่น จึงขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ด้านบทบาทการตัดสินใจ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ซึ่งผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทในการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและเรื่องที่ต้องตัดสินใจ พร้อมทั้งพิจารณาตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจนั้น ๆ ศึกษาหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้เพียงพอและหาทางเลือกที่หลากหลาย เพื่อนำไปประเมินและพิจารณาถึงความน่าจะเป็นของผลลัพธ์ แล้วจึงตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อให้การตัดสินใจในแต่ละครั้งเป็นการเลือกสิ่งที่ดีและเหมาะสมที่สุด และผู้บริหารยังต้องมีวาทศิลป์ในการเจรจาต่อรองในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาได้ประโยชน์สูงสุด

2. จากการศึกษาพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีระบบในการควบคุมตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษากิจการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายตามความเหมาะสม และดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลแก่สถานศึกษา

3. จากการศึกษาพบว่า บทบาทผู้บริหารกับการดำเนินประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี มีความสัมพันธ์กัน ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถทั้งในด้านศาสตร์และศิลป์ สามารถแสดงบทบาทในด้านการบริหารให้เหมาะสมกับตำแหน่ง เพื่อให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเกิดความเชื่อมั่นในตัวของผู้นำสถานศึกษา และผู้บริหารควรให้ความสำคัญการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยจัดให้มีการดำเนินประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการประเมินผลและติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อรับทราบปัญหาและความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องนำผลการดำเนินงานมาประเมินผลว่าเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษามากน้อยเพียงใด สถานศึกษามีจุดเด่นด้านใดที่ควรจะพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น และมีจุดด้อยด้านใดที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน จากที่กล่าวมานี้ผู้บริหารจะเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องแสดงบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลกับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. ควรศึกษาหลักการ แนวคิดของบทบาทผู้บริหารอื่น ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ที่ อว 8612.2/2.4๕

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๒๕ มีนาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เกศสุดา เนรมิตชนไพศาล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายจิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล รหัสประจำตัว 61252308 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความ อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Songwan'.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความตรงด้านเนื้อหา (content validity) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจำนวน 5 คน ดังนี้

- 1) ดร.เกศสุดา เนรมิตธนไพศาล
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบางแพปฐมพิทยา จ.ราชบุรี
วุฒิการศึกษา ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- 2) ดร.กนกพร พิริยวุฒิกฤตม
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสันติการามวิทยา ในพระบรมราชานุเคราะห์ จ.ราชบุรี
วุฒิการศึกษา ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- 3) ดร.สุนันทา ปานณรงค์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหุบกระเทียม จ.ราชบุรี
วุฒิการศึกษา ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- 4) ดร.ภรณี หลาวเพชร
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช) จ.ราชบุรี
วุฒิการศึกษา ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- 5) ดร.วิไล ปรีกษากร
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิจ จ.ราชบุรี
วุฒิการศึกษา ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (IOC)
เรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

คำชี้แจง

1. วิจัยเรื่อง “บทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี 2) เพื่อทราบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และ 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

2. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โปรดพิจารณาความสอดคล้องข้อคำถามกับนิยามตัวแปรของเครื่องมือวิจัย แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดระบุลงในช่องข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวแปรที่ศึกษา ตามเกณฑ์ดังนี้

- 1   หมายความว่า   คำถามไม่สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ศึกษา
- 0   หมายความว่า   ไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ศึกษา
- 1   หมายความว่า   คำถามสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณในความกรุณาอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

นายจิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
8	ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมพัฒนาครูที่ ปฏิบัติการสอนให้มีการพัฒนาศัษภาพ ของตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
9	ผู้บริหารมีการติดต่อ สื่อสารกับผู้บริหาร ระดับเดียวกัน บุคคล หรือกลุ่ม บุคคลภายนอกองค์กร เพื่อรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ของตนเอง	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
บทบาทด้านสารสนเทศ(X₂)								
10	ผู้บริหารมีการศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารต่างๆ จาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีความ น่าเชื่อถือ	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
11	ผู้บริหารมีการรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ มาใช้ในการวิเคราะห์การ ดำเนินงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
12	ผู้บริหาร นำข้อมูล ข่าวสารภายใน สถานศึกษาจากผู้ได้บังคับบัญชาในสิ่งที่ ดีและมีประโยชน์ มาถ่ายทอดค่านิยมสู่ องค์กรเพื่อชี้้นำผู้ได้บังคับบัญชา	0	1	1	0	1	0.6	ใช้ได้
13	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสารที่ เป็นประโยชน์ของสถานศึกษามาจัดทำ เป็นสารสนเทศ เพื่อเผยแพร่สู่ภายนอก สถานศึกษา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
5	สถานศึกษาใช้ข้อมูลสารสนเทศจากผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาพิจารณาและกำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปได้	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
6	สถานศึกษาได้ศึกษาคู่มือการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
7	สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
8	สถานศึกษาเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาแล้ว พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อน และยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา(Y₂)								
9	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานประกอบผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้

ที่ อว 8612.2/263

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

25 เมษายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 4 ฉบับ

ด้วย นายจิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล รหัสประจำตัว 61252308 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

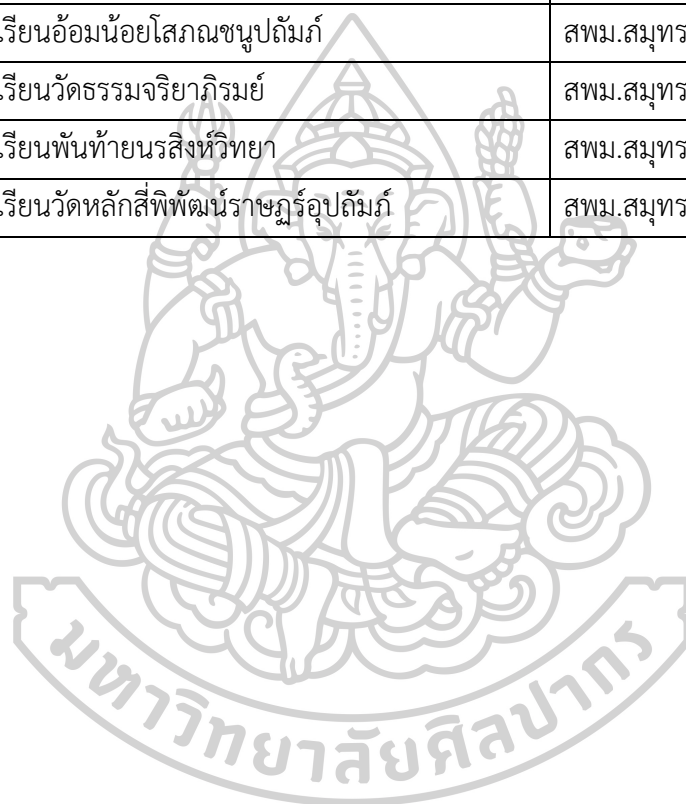
ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อสถานศึกษาที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	สังกัด
1	โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย	สพม.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2	โรงเรียนกระทุ่มแบนวิเศษสมุทคุณ	สพม.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
3	โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ	สพม.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
4	โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ สมุทรสาคร	สพม.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
5	โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์	สพม.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
6	โรงเรียนวัดธรรมจริยาภิรมย์	สพม.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
7	โรงเรียนพันท้ายนรสิงห์วิทยา	สพม.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
8	โรงเรียนวัดหลักสี่พัฒนาราษฎร์อุปถัมภ์	สพม.สมุทรสาคร สมุทรสงคราม

Scale: ALL VARIABLES**Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.988	67

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x1.1	307.0312	681.580	.775	.988
x1.2	306.9687	682.934	.748	.988
x1.3	306.8750	685.210	.718	.988
x1.4	306.8437	691.168	.599	.988
x1.5	306.9687	682.934	.748	.988
x1.6	306.9375	689.157	.614	.988
x1.7	306.8437	691.297	.593	.988
x1.8	306.9375	684.641	.799	.988
x1.9	306.8750	688.048	.707	.988
x2.1	307.1250	685.403	.633	.988
x2.2	307.0000	684.452	.772	.988
x2.3	307.0312	689.515	.565	.988
x2.4	307.1562	685.491	.709	.988
x2.5	307.0000	685.355	.737	.988
x2.6	306.8750	690.242	.611	.988
x2.7	307.0312	688.289	.612	.988
x2.8	307.1250	679.081	.850	.988

x3.1	306.9687	689.967	.567	.988
x3.2	307.0312	685.967	.623	.988
x3.3	307.0312	680.934	.798	.988
x3.4	307.0000	681.032	.804	.988
x3.5	306.9687	683.838	.812	.988
x3.6	307.0000	685.226	.742	.988
x3.7	306.9375	690.512	.559	.988
x3.8	306.9375	688.060	.659	.988
x3.9	306.8750	688.952	.668	.988
y1.1	306.9062	679.765	.807	.988
y1.2	306.9687	681.193	.811	.988
y1.3	306.9687	688.741	.616	.988
y1.4	307.0937	680.926	.717	.988
y1.5	306.9687	680.289	.843	.988
y1.6	306.9687	680.289	.843	.988
y1.7	306.8125	686.093	.740	.988
y1.8	307.0000	688.065	.630	.988
y2.1	307.0625	686.125	.613	.988
y2.2	306.9687	682.031	.781	.988
y2.3	307.0000	678.968	.877	.988
y2.4	307.1250	686.758	.587	.988
y2.5	306.9687	679.257	.880	.988
y2.6	306.9687	679.257	.880	.988
y2.7	306.9375	681.867	.802	.988
y3.1	306.9062	678.733	.842	.988
y3.2	307.0000	676.968	.859	.988
y3.3	307.0625	682.706	.730	.988
y3.4	306.9687	677.838	.931	.988
y3.5	306.9687	685.257	.666	.988
y3.6	306.9375	686.512	.723	.988
y3.7	307.0625	684.706	.554	.988
y3.8	306.9375	686.899	.707	.988
y4.1	306.9687	680.805	.824	.988
y4.2	307.0312	684.031	.690	.988
y4.3	307.0625	683.996	.686	.988
y4.4	307.0312	681.128	.791	.988
y4.5	306.9375	681.609	.811	.988
y4.6	306.9687	681.322	.806	.988
y5.1	306.9062	681.636	.830	.988
y5.2	306.8750	681.016	.878	.988
y5.3	307.0312	684.418	.677	.988

y5.4	307.03125	683.773	.699	.988
y5.5	307.00000	683.161	.729	.988
y5.6	306.93750	681.609	.811	.988
y6.1	306.87500	686.952	.755	.988
y6.2	306.87500	681.016	.878	.988
y6.3	306.84375	683.620	.807	.988
y6.4	306.87500	684.242	.755	.988
y6.5	307.06250	677.286	.835	.988
y6.6	307.00000	675.290	.913	.988

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
311.6250	704.565	26.54	67

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมตัวอย่างข้อมูลและรายชื่อสถานศึกษา

ที่ อว 8606 (945) / พ.๑๗๒๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

23 พฤษภาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์

ด้วย นายจิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล รหัสประจำตัว 61252308 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์ เรื่อง " บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี " มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพ การศึกษา จำนวน 1 คน เพื่อประกอบการดำเนินการวิทยานิพนธ์

ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากชู)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.088-2292013

รายชื่อโรงเรียนที่เก็บรวบรวมข้อมูล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน
1	กาญจนานุเคราะห์
2	วิสุทธรังษี
3	เทพมงคลรังษี
4	เทพศิรินทร์ลาดหญ้า กาญจนบุรี
5	พระแท่นดงรังวิทยา
6	เลขาวิทยาราชบุรุษ
7	ไทรโยคมนตรีกาญจนวิทยา
8	ไทรโยคน้อยวิทยา
9	บ่อพลอยรัชดาภิเษก
10	หนองรีประชานิมิต
11	ศรีสวัสดิ์พิทยาคม
12	นิวิษฐราชบุรุษอุปถัมภ์
13	ท่ามะกาบุญศิริวิทยา
14	ท่าเรือพิทยาคม
15	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี
16	หนองขาวโกวิทพิทยาคม
17	พังตรุราชบุรุษรังสรรค์
18	หนองตากยาตั้งวิริยะราชบุรุษ
19	ท่าม่วงราชบุรุษ
20	ทองผาภูมิวิทยา
21	ร่มเกล้า กาญจนบุรี
22	อุดมสิทธิศึกษา
23	พนมทวนชนูปถัมภ์
24	พนมทวนพิทยาคม “สว่างเฉลิมสุคนธ์สิทธิอุปถัมภ์”
25	ด่านมะขามเตี้ยพิทยาคม
26	ประชามงคล

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน
27	หนองปรือพิทยาคม
28	ห้วยกระเจาพิทยาคม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

“บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม สถานศึกษาละ 4 ท่าน ได้แก่

- ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 ท่าน
- รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 ท่าน
- ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ 1 ท่าน
- ครูปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 ท่าน

2. แบบสอบถามนี้จัดขึ้นเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี คำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแต่ประการใด

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 72 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ตอนที่ 3 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี ในการตอบแบบสอบถามและโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทั้ง 3 ตอน กรุณาอย่าเว้นข้อใดข้อหนึ่งเพราะคำตอบที่ได้จะไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

(นายจิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล)

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี”

ตอนที่ 1 : สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน หน้าข้อความให้ตรงกับสถานภาพตามความเป็นจริงเกี่ยวกับ
ตัวท่าน

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2	อายุ ☐ 21 - 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป
3	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4	ตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครู
5	ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ 1 - 5 ปี ☐ 6 -10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 21-25 ปี ☐ 26-30 ปี ☐ มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กาญจนบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นบทบาทของผู้บริหาร

มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal roles)						
1	ผู้บริหารแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นผู้นำสามารถเป็นตัวแทนสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่สำคัญทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ แบบแผน ของทางโรงเรียนและเป็นไปตามวัฒนธรรมขององค์กร					
3	ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรม ค่านิยม เจตคติที่ดีแก่องค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีภายในองค์กร					
4	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อไปสู่เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด					
5	ผู้บริหารมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างมีมิตรไมตรีและเสมอภาค					
6	ผู้บริหารมีการชักจูง โน้มน้าว และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา					
7	ผู้บริหารมีการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	ผู้บริหารจัดการฝึกอบรมพัฒนาครูที่ปฏิบัติการสอนให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9	ผู้บริหารมีการติดต่อ สื่อสารกับผู้บริหารระดับเดียวกัน บุคคลหรือกลุ่มบุคคลภายนอกองค์กร เพื่อรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาของตนเอง					
บทบาทด้านสารสนเทศ(Informational roles)						
10	ผู้บริหารมีการศึกษา ค้นคว้า หาความรู้เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีความน่าเชื่อถือ					
11	ผู้บริหารมีการรับข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มาใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					
12	ผู้บริหาร นำข้อมูล ข่าวสารภายในสถานศึกษาจากผู้ได้บังคับบัญชาในสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ มาถ่ายทอดค่านิยมสู่องค์กรเพื่อชี้้นำผู้ได้บังคับบัญชา					
13	ผู้บริหารเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของสถานศึกษามาจัดทำเป็นสารสนเทศ เพื่อเผยแพร่สู่ภายนอกสถานศึกษา					
14	ผู้บริหารมีการใช้ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา					
15	ผู้บริหารมีการประชุม ชี้แจง เกี่ยวกับการดำเนินงาน แผนงาน และนโยบายต่างๆ ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
16	ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ไปยังนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
17	ผู้บริหารมีการรวบรวม และจัดเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาจากภายในและภายนอกสถานศึกษา					

ข้อที่	บทบาทของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional Roles)						
18	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อนำไปกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน					
19	ผู้บริหารมีการสำรวจ และเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
20	ผู้บริหารสามารถรับรู้ถึงสภาพปัญหา และวิเคราะห์สภาพปัญหาจากสาเหตุที่แท้จริง และเลือกแนวทางการแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี					
21	ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กร และภายนอกองค์กรได้ด้วยความถูกต้องและยุติธรรม					
22	ผู้บริหารมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายงานต่างๆ ตามความเหมาะสม					
23	ผู้บริหารมีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาได้ตรงกับความต้องการจำเป็นของแต่ละฝ่ายงานต่างๆ ในสถานศึกษาตามความต้องการได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม					
24	ผู้บริหารมีวิาทศิลป์ และทักษะในการพูดที่ดีในเจรจาต่อรองและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับทุกฝ่าย					
25	ผู้บริหารมีข้อมูลที่สำคัญในการนำไปประกอบการเจรจาต่อรอง					
26	ผู้บริหารสามารถเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการเจรจาที่สำคัญกับบุคคลภายนอก ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 : การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากาญจนบุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็นการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายใน

มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
1	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ					
2	สถานศึกษาสร้างความรู้ ความรู้ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
3	สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษา					
4	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาจากการดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา					
5	สถานศึกษาใช้ข้อมูลสารสนเทศจากผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาพิจารณาและกำหนดเป้าหมาย					

ข้อที่	การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ความสำเร็จทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณได้อย่างเหมาะสม และเป็นไปได้					
6	สถานศึกษาได้ศึกษาคู่มือการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ					
7	สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา					
8	สถานศึกษาเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาแล้ว พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมกันขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ					
จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
9	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานประกอบผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สามารถจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ					
10	สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา					
11	สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษาตามแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์					
12	สถานศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี เพื่อกำหนดทิศทางและกรอบกลยุทธ์ในการพัฒนาแผนงานประจำปี					
13	สถานศึกษาวิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย					

ข้อที่	การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรมที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี					
14	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
15	สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง					
ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา						
16	สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					
17	สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างเป็นระเบียบแบบแผน					
18	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานในแต่ละแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม					
19	สถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของคณะทำงานในแต่ละแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ					
20	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงานและโครงการ และกิจกรรมต่างๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด					
21	สถานศึกษามีการนำผลการปฏิบัติงานของแต่ละแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ มาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและต่อเนื่อง					

ข้อที่	การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
22	สถานศึกษามีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานของฝ่ายงานต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ					
23	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครู และบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา					
ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						
24	สถานศึกษามีระบบในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
25	สถานศึกษากำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างชัดเจน					
26	สถานศึกษามีการวิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ เพื่อการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา					
27	สถานศึกษากำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างเครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามความเหมาะสม					
28	สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
29	สถานศึกษาจัดทำสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา					
ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา						
30	สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

ข้อที่	การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
31	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล และกำหนดปฏิทินงานติดตาม เพื่อวางแผนการติดตามผลการดำเนินการ					
32	สถานศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดกรอบเวลาพร้อมกับสร้างเครื่องมือติดตามผล และจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ					
33	สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานและรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
34	สถานศึกษานำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากรายงานผลการติดตามไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
35	สถานศึกษามีกระบวนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ เพื่อให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ					
จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง						
36	สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง					
37	สถานศึกษารวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไป และผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด					
38	สถานศึกษานำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ					
39	สถานศึกษาจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองต่อหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี					
40	สถานศึกษามีการเผยแพร่รายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
41	สถานศึกษานำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

หมายเหตุ : ขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563. เข้าถึงได้จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- _____. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/ DATA/PDF/2562/A/057/T_0049.PDF
- _____. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.obec.go.th/wpcontent/uploads/2019/06/พรบ-ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ-2546.pdf>
- กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น, คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, เข้าถึงเมื่อ 21 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.kruachieve.com/wp-content/uploads/2020/01/คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา-ปรับปรุงปีการศึกษา2562.pdf>
- กิตติยา พิลานจันทร์. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20.” วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ,2563.
- โกสินธุ์ สมุทรกลาง. “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา.” วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 2565.
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย จังหวัดขอนแก่น. ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2563. เข้าถึงได้จาก<https://sites.google.com/a/cas.ac.th/itsci/phaenkar-prakan-khunphaph/khwam-sakhaykhx-gkar-prakan-khunphaph-kar-suksa>.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

- จันทนา นวลแก้ว. "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2560.
- ชิตชัย บุญเทียน. "ความผูกพันต่อองค์การของครูกับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9." วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.
- ชุตติกาญจน์ รุ่งเรือง. โครงการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง "การพัฒนาข้าราชการครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและวิทยฐานะ" โครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาประจำกรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา รุ่น 7 ปีการศึกษา 2552.
- ชูชาติ วิรเศรณี. ISO 9000 สำหรับนักบริหารมืออาชีพ. เข้าถึงเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>.
- ณัฐกรณ์ หิรัญชาติ. "บทบาทผู้บริหารกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- ณัฐชานันท์ รุจิราภัทรสิทธิ์. "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- ธัชพนธ์ ไสยสาสน์. "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31." วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2562.
- นรินทร์รัตน์ รักไธสงค์. "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น." วารสาร มจร บาลีศึกษาศาสตร์โสธรปริทรรศน์, 2564.
- นารีรัตน์ คณาจันทร์. "ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู." วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 2563.
- ปราชญา กล้าผจญ และอัมพรศรี ปลอดภัย. การจัดและพัฒนาองค์การทางการศึกษา. ม.ป.ท.: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

พระมหาสมบุรณ์สุธรมโ. “บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา.” วารสารครุศาสตร์
ปริทรรศน์ฯ, 2557.

พัชรินทร์ สายขุน. “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มกาญจนา
ภิเษกวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.

ภาณุวัฒน์ เหมนวล. “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการ
ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 32.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2563.

รณยุทธ สังสุทธิ. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
ของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 1.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 2565.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน.** กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิชชิ่ง, 2542.

โรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.** ม.
ป.ท., 2563

โรงเรียนเทพมงคลรังษี. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.** ม.ป.ท., 2563.

โรงเรียนไทรโยคมนตรีกาญจนวิทยา. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.** ม.
ป.ท., 2563.

โรงเรียนประชามงคล. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.** ม.ป.ท., 2563.

โรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.** ม.ป.ท.,
2563.

โรงเรียนพั่งตรุราษฎร์รังสรรค์. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.** ม.ป.ท.,
2563.

โรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.** ม.
ป.ท., 2563.

โรงเรียนอุดมสิทธิศึกษา. **รายงานการประเมินตนเองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.** ม.ป.ท., 2563.

ละคร เขียนชานาจ. “วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30.” วารสารศึกษาศาสตร์
ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2558.

วลีษฐ์พล รอบจังหวัด. "บทบาทของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562.

ศศิธรดา แพงไทย. "บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21." วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 2559.

ศิริชัย กาญจนวสี และคนอื่น. **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสศ. ลาดพร้าว, 2562.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. การประกันคุณภาพ. เข้าถึงเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2563. เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/?knowledges=การประกันคุณภาพ-22-พฤศจิกายน>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579.** กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต.** กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2561.

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2561.

_____. **การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง, 2563.

_____. **การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.

_____. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.

- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2554.
- _____. **การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง, 2563.
- _____. **คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2559.
- _____. **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง, 2563.
- สุกัญญา รอดระกำ, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคไทยแลนด์ 4.0. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2018”.
- อภิญา ศรีเวียง. "บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559.
- อภิรัตน์ ช่างเกวียน. "บทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัชฌิมศึกษา นครปฐม." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2564.
- อาคม วัตโธสง. **หน้าที่ผู้นำในการบริหารสถานศึกษา**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2547.
- อุดม อรุณราช. "องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563.

ภาษาต่างประเทศ

- Agthe, Robert R. **“The Elementary Principals Perception of Their own and Teachers Role in Curriculum Decision Making”** Accessed 20 February 2021. .Available from <http://www.lipumi.com/dissertation/fullcit/309793>
- Best, J. W. **Research in Education**. New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1970
- Broom, L. and Selznick, P. **Sociology**. New York : Harper&Row, 1977.
- Bugg ,K. A. **Quality Assurance and Improvement planning in Illinois**. Unpublished doctoral dissertation, Illinois State University, Normal,IL. 2000.
- Dess, G. G. and Miller, A. **Strategic Management**. Singapore: McGraw -Hill, 1993.
- Farren, C. and Kaye, B. L. **New Skills for New Leadership Roles. in the Leader of Foundation**. 3rd ed. New York: The Drucker Foundation, 1996.
- Feltcher, C. L. **The Role Of High School Department Chairpersons in a Large Urban School System**. Chicago,ILL: Ronald Mc Nelley, 2015.
- Gibson, L. J. Ivancevich, J.M. and Donnelly, H. J. **Organization: Behavior Structure Processes**. Borton: Irwin McGraw-Hill, 1988.
- Gold, A. and Evans, J. **Reflecting on School Management**. Philadelphia, USA Falmer Press, 1998.
- Good,C. V. **Dictionary of Education**. 2nd ed. New York: McGraw Hill book, 1973.
- Gorton,B. **School Administration and Supervision**. Dubuque: Wm. C. Brown, 1983.
- Hitt, M. A. Ireland, R. D. and Hoskisson, R. E. **Management of Strategy : Concepts and Cases**. China : Thomson South-Western, 2007.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. **Determining Sample Size for Research Activities**. Journal for Education and Psychological Measurement November, 1970.
- Kurnia, S. Internal Quality Assurance System (Case Study of Model School in State Junior High School Sambas 1). **Journal of Education. Teaching and Learning**, 2019.
- Levingson, D. J. **The Seasons of a Man’ s Life**. Toronto: The Random House, 1986.
- Likert,R. **New Pettern of Management**. New York: McGraw-hill, 1961.
- Lunenburg, F. C. and Ornstein, A. C. **Educational Administration : Concepts and Practices**. 6th ed. Belmont, CA: Wadsworth, 2012.

- Martin, B. The role of middle leaders in New Zealand secondary schools: Expectations and challenges. **Waikato Journal of Education**, 2016.
- McCarthy, R. **Participation on Planned Development Influenced by Government of Developing Countries at Local Level in Rural Aress**, Essay in Rural Sociology. Wageningen. Department of Rural Sociology on The Tropics. Wageningen Agricultured University, 2018.
- Michael, H. A. **Social Psychology**. Texas: Argus Communications A Division of DLM, 1998.
- Mintzberg, H. **Mintzberg on management inside our strange world of organizations**. New York: Collier Macmaillan, 1989.
- Murgatroyd, S. and Morgan, C. **Total Quality Management andthe School**. Buckingham : Open UniversityPress, 1994.
- Nweze, Ukamaka N. Role of School Administrator in Managing Enviromental Changes in Secondary Schools in Enugu State of Nigeria. **International Journal of Innovative Science and Research Technology**, 2019.
- Senge, P. M. **The Fifth Discipline : The Art and Practice of the Learning Organization**. New York : Double day, 1990.
- Yukl, G. **Leadership in Organizations**. 5th ed. New York: CourierStoughton , 2006.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายจิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล
วัน เดือน ปี เกิด	14 กุมภาพันธ์ 2536
สถานที่เกิด	นครปฐม
วุฒิการศึกษา	-ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต(ค.บ.) วิชา คณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม -กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	42 หมู่ 3 ต.ทุ่งคอก อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี 72110

